

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لنډو کیسو لومړی مجموعه

د

پیر محمد کاروان

PROPERTY OF
ACKU
5388

خپرندوی

د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه

د کتاب پیژندنه

د کتاب نوم	:	له نرگسه تر نرگسه
لیکوال	:	پیر محمد کاروان
خپرندوی	:	د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه
د خپرونو، نومره	:	۷
د خپرویدو نیټه	:	جوزا ۱۳۷٤ هـ ش (جون ۱۹۹۵ ع)
چاپ ځای	:	لاهور
تیراژ:	:	۱۰۰۰
د کمپیوتر سمبالوونکی:		اجمل سنگریار
د پشتی انځورگر	:	استاد پاوند
بیه	:	۲۰ روپی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهـــداء:

ـــ دايمل پسرلي په نوم چې د لندن په مابنامونو کې يې د پښتو ادب (ډيوه) بله کړې ده.

ـــ زما د ادبي بنډارونو د ډيرو خوږو ادیبانو لیکوالو او شاعرانو ملګرو هر یوه.

نورالحبیب نثار، باز محمد عابد، حنیف خلیل او مصطفی سالک په نوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه جونګ کې

نوم	مخ
توکل پر خدای (د سریزې پرځای)	الف- ب
وروستی ننبه	۱
زرکه	۵
شپونکی	۸
د مستوکتوه	۱۱
تشه ځولی	۱۷
زنځیرونه	۲۱
د سپین شیطان په غیږ کې	۲۶
تنکی ځانګه	۳۶
دوه دالماسو غمي	٤۱
له نرګسبه تر نرګسه	٤۵
رنګینه ورکه	٤۹
لنبته	۵۳
دلر کلي ملنګ	۵۷
عاشقانه لیکونه	٦۱
د پرښتې دلاس غوټه	٦۸
دوه تک سپین مرغان	۷٤
سندرې او مرغلرې	۷٦
د کوه قاف دیوان	۷۲

بسم الله الرحمن الرحيم

توکل پرخدای

لوستونکي به حيران شي اووايي به چې ستايې له لنډو کيسو سره څه؟ ربتيا هم زمايې له لنډو کيسو سره څه؟ د شعر له سندريزې نباپيرۍ سره څه ناڅه ديارۍ تار لرم او ددې کوډ ګرې نباپيرۍ مينې مې په زړه کې ځای نيولی دی. دلته پر ماهم د هغه سخاوت مند مين کانه شوې ده چې هر ښکلی پر لارد ورشي او څه لږ او ډير د زړه ورلو (دلبرۍ) په چم پوهيږي دی به د زړه ست ورته کوي. که څه هم په زړه کې يوه مينه ځاييږي خو راځئ ربتيا به درته ووايم:

زه نه پوهيږم کله چه د لنډې کيسې پر (شهرزاد) مې سترګې لګيدلې دي خدای شته چې سترګې مې ورباندې خوږې شوې دي. ما داسې انګيرلې ده چې د کيسو د يو زړاويو شپې اتله (شهرزاد) هم هماغه د شعر سندريزه نباپيرۍ ده چې د نثر ساده جامې يې اغوستې دي. په زړه کې مې ويلې چې راځه له دې سره هم د ياريۍ تار وغځوه.

د خپل زړه مې ومنل او د لنډې کيسې له دې ساده نبا پيرۍ سره مې چې په هره ساده ګۍ کې يې سل نيرنګونه پټ دي مينه پيل کړه. دا چې راته خندلي يې دي کــه را باندې خندلي يې دي، په دې زه هم نه پوهيــږم. په دې به هغــه نندارچيان وپوهيږي چې يوه شيبه مو وڅاري او نندارە مو وکړي.

هغه څه چې په دې کتاب ګوتې کې يې د لنډو کيسو په نوم لولئ، زه هيڅکله دا دعوه نه کوم چې د لنډې کيسې په تله پوره دي. دا يوې بريالۍ لنډې کيسې ليکنه ماته د خونکار پاچا د لور شمايلې شرطونه نښکاري چې تر سره کول يې ډير هنر غواړي. په دې ليکنو کې مې فقط او فقط له ځينو پيښو سره مينه ښودلې ده. هغه پيښې چې د شعر په نازکه غيږ کې مې نه شوې ځايولی په دې ډول ليکنو کې مې ځای په ځای کړې. زه په دې باور يم چې د کتاب ډيرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکنې به د لنډې کیسې ترڅنګ هم نه وې تیرې شوې خو سره له دې نیمګړتیاووزه نه پوهیږم چې خوند به یې څنګه وي؟ که خوند یې هم ښه نه وي بیا خو وای زما پر حال! او که خوندیې ښه وو بیا خو راته ووائی ځکه داسې ډیرې نورې مې هم په زړه کې غوته کړې دي چې بیا خو یې راوسپړم او پر تاسویې هم وګورم.

ددې کیسو ته ورته لیکنو اتلان هغه څیرې دي چې له نن نه واخله د تیرو څو کلونو د پیښو په بهیر کې مې له نژدې نه لیدلې، پیژندلې او څارلې دي. په ډیره مینه مینه مې غوښتې چې د کیسو د اتلانو څیرې د دوی له پیښو سره ښکلې انځور شي. که په ډیرو ځایونو کې د اتلانو او پیښو انځورونه تت راغلي وي ګناه به زما وي، د پیښو او اتلانو ګناه به نه وي. دا زما له لیکنو سره لیونې مینه وه چې د شعر تر څنګ داسې څه هم ولیکم. مینه خو نازولې وي او پر نازولو خو څوک ظلم نه شي کولی. که په خپلو دې لیکنو کې ډیر بریالی نه یم نه به یم. مینه او ناکامي هم څه ډیر سره لري نه دي، خو پر دې هم باوري یم چې د ناکامۍ پر للمه د بریو د باران او ګلونو کلي ته لاره تللې ده. دا زما ددې ډول لیکنو پیلامه و بولئ اوس به ښه نه یم که ژوند و، ورو، ورو به ښه شم.

وروستۍ خبره زما دلیکنو یا په بل عبارت زما د لنډو کیسو د خپرولو ده. که د ایمل جان مینه او پیرزوینه نه وای، که ددوی معنوي او مادي مرسته نه وای، بیا خو زه چیرې او د کتاب خپرول هغه هم د لنډو کیسو کتاب. د کتاب له خپرولونه وړاندې زړه نازړه وم ویل مې چې خلک (نقادان) به څه وایي ؟! د ایمل جان له مینې نه یوه دنیا مننه چې د کتاب په خپرولو کې یې زما زړه غټاوی وکړ او دا دې له نرګسه تر نرګسه خپروم.

توکل پر خدای.

خلک دې هر څه هر څه وایي...

په ډیره مینه او په ډیرې عاجزۍ.

کاروان، پیښور ۱۳۷٤/۳/۱۵ 1995/6/5

(c) Tetabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF
ACKU
5388

وروستی نښه

ډیر راته ګران و. ملګری چا ته نه وی ګران! له هغه سره مې ډېرې خاطرې تړلې وې. زه پر هغه بیخي مین شوی وم. څومره ښکلی و، غټې غټې قهوه یي سترګې په دنګه غاړه ښایسته وریښمین دسمال، ښایسته اندام. چې په مینه به مې ورته وکتل نو خوله به یې راوړاندې کړه او ما به ښکل کړ. دښکلا په څنګ کې زما دژوند لپاره ګټور هم و. زه او هغه ډډې برو سختو لارو ملګري وو. زه هغه ته ډېر ګران وم. که به مې چالاکي ورسره وکړه هم نه رانه خپه کیده. په کومو لاروکې به چې دماینونو خطر و دی به مې مخکې کړ اوزه به وروسته ورپسې روان شوم. ما به دده په پلونو کې پلونه اښښودل چې دماینونو له خطرنه وژغورل شم.

ما او ده په ګډه زمور دکور اړتیاوې پوره کولې. ډېرې شپې مو یو ځای په واورینو غرونو کې تېرې کړې وې. زما غوندې سړیچن نه و، په یخ ژمي کې به مې لوڅ کړ او دده په کالیو کې به زه اوده شوم. ډېر به دده دګرمې سینې په خواکې اوده کیدم. کله کله به مې دده پرځنګانه سر ولګاوه. دسپورمۍ په سپینو وړانګو کې به مې دلوړو غرونو نندارە

کوله. هغه لرې لرې غرونه چې دورځې به یې زه او دی په مزل ستړي کړي وو سره نژدې شوي به وو. دیو اوبل په غېږ کې به یې سرونه اینبي وو او له یو بل سره به یې مینه کوله.

څومره ښکلي بریښنېدل لکه دیوه ښه انځور گر د تابلوگانو نندارتون. ده به هېڅ غږ او غوږ نه کاوه. خدای خبر چې ستړی به و او که به یې زما شاعرانه خیالونه نه رنگول. په دې ښکلو خیالونو کې به خوب یووړم. توله شپه به مې خوږ خوب وکړ. عجیبه هوښیار و. کله به چې سپېدې وچاودې نو سر به یې زما په غېږ کې کېښود. ددې لپاره چې راباندې ناوخته نه شي راویښ به یې کړم. زما ستړگې به له خوب نه ډکې وې، له ډېرې ستړیانه به مې هډوکو درد کاوه. غوسه به راغله او پر مخ به مې سخته څپېړه ورکړه خو دده په څېره کې به مې یوه زړه غوسه هم ونه لیده. زړه به مې پرې وسوو. دهغه پر دنگه غاړه به مې غېږ وگرځوله او ښکل به مې کړ.

له ډېرو ښو عادتونو سره یې یو بد عادت هم لاره. دده یوازې زما سره جوړه وه او یوازې ما ته رام و. دبل چا سره یې پر لاره دتگ زړه نه کیده. یوه ورځ زه سخت رنځور شوی وم، زما ملگرې زما د پلار سره ملگرې شوې و. دوې دواړه ښار ته تللې وو، په ښار کې مې پلار ښه ډېره سودا اخیستې وه. دسودا تول پېټی یې زما ملگرې پر اوږه کړی و. داځل دده ستړگې دمینې پر ځای له غوسې نه ډکې وې. پلار مې دده په طبیعت نه پوهیده.

په آسمان کې ناڅاپه الوتکې راغلې. الوتکو یوه دوره وخوړه او په دوهمه دوره یې بمونه وغورځول. زما ملگرې دبمونو له اوازه وویریده او دځنگله پر لوري یې منډې کړې. زما د پلار پرغږونو یې ځان ونه پوهاوه. دځېړیو پر ځنگله ورننووت. پېټی یې له اوږې ولوېده.

په هغه ورځ ددوې نه راتلو ما ته اندېښنې راواچولې. دېر خپه

وم چې زما پلار اوزما ملګرى ولې نه راځي خداى دې نه کړي چې څه بده پېښه نه وي شوې ؟لمر دلويديز پر غرونو لانه وپنا شوى چې دوى راورسيدل . زه مخې ته ورغلم . له پلار سره مې لومړى ستړي مشي وکړه . پلارمې ډېر ستړى معلوميده ، ماهم ډېرې پوښتنې تړې ونه کړې . زما دملګرې بڼه بدله وه . په خولو کې لوند خيشت و . دغاړې وريښمين دسمال يې شکيدلې و او غاړه يې نوکارې نوکارې وه . په غټو غټو قهوه يې ستر ګو کې يې اوښکې پنډې وې . ډېر سخت زړه مې پرې وسوو . خوله يې راوړاندې کړه خوما دخلکو له شرمه ښکل نه کړ .

کله چې زه له رنځ نه ښه شوم بيا زما اودده ملګرتيا شروع شوه . بيا تور غرونه ، سپېرې دښتې وې او زمور مزلونه . په سرو ګرميو کې به موشپه ورځ مزلونه کول . يوه ورځ په سره غرمه کې راروان وو ، دواړه په خولو کې خيشته پيشته وو . زه ښه وم خودده پښې سستې شوې وې او په څه خواړې کورته راورسيدو . زه ډېر سخت وږى شوى وم خو ده هېڅ شى ونه خوړل . دده زړه ګرمې خوړين کړى و . دړې ورځې يې هېڅ شى ونه خوړل پر څلورمه ورځ يې کنډوکي کنډوکي وينې قى کړې او دژوند دروند پېښې يې له زخمي اوږې نه کوز کړ .

دده په مرګ ډېر سخت غمجن شو م ، ځکه چې ډېر ښا يسته و ، ښه او وفادار ملګرى مې و ، له هر څه نه زيات داچې زمور دکورنۍ ساتونکى و . ما ډېر چورت وهلى و ، دده ځاى په اسانه نه ډکيده . دداسې ښه ملګرې او ښه خدمتګار د پيدا کيدولپاره ډېر تاوان ته اړتيا وه . مور بايد يوه لنګه غوا او يو دقلبې غوايى خرڅ کړى واى . دې هرڅه زه ځوروم . دده پر مرګ مې يو ه غمجنه مرثيه وويله . دا مرثيه به مې هر چاته اوروله . په دې مرثيه ډېر داسې کسان هم پوهيدل چې هېڅ له شعر اوادب نه نه ووخبر . هغوى زما دملګرې تول خويونه ليدلي وو . چې دملګرې مرثيه به مې چاته اوروله نو هغوى به ډېر خپه شول . دمرثيې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای کې به ما وخندل . ربښتیا به درته ووایم چې زما دا خندا به له ژړانه هم ترخه وه . ماوې که چېرې زه هم دمرثیې له ویلو وروسته ونه خاندم نو هغوی به وایي چې دی دومره خپه اووار خطا دی ؟!

ماته له خپل ملګري نه دوې ننبې را پاته وې . دهغه یوه ننبه چې مادي ګټه یې لرله هغه مې ښه سمبال کړه .بله ننبه چې مادي ګټه یې نه لرله همداسې په خاورو کې پرته وه.

یوه ورځ مې دخپل ملګري پر خاورو پرته ننبه ولیده . دهغه غټې غټې قهوه یي سترګې مې سترګو ته نېغې ودرېدې .لکه چې په مرګ یې هم له مانه مینه او پیرزو ینه غوښته . تېرې شېبې مې پر زړه را ووربدې ، هغه شېبې چې خوله به یې دښکلولو لپاره را وړاندې کړه او ما به په مینه مینه ښکل کړه . زړه مې پرې وسوو . دخپل ملګري په وینو سره ننبه مې را واخیسته او دهغه کنډو پر سر مې ښخه کړه چې مازدیګر مازدیګر به زما ملګري دخپلو ښکلو اندامونو او قهوه یي سترګو نندارە راته جوړوله .

څو ورځې وروسته مې پلار زما دملګري دوروستۍ ننبې د خرڅولو وویل. وې یې چې ښارته یې یوسه ، خرڅه یې کړه او پر پیسو یې ګوړه او چای راوړه . په زړه کې مې وویل :

ــ خدای دې وکړي چې دېرې پیسې پرې وشي چې دګوړې او چای په څنګ کې کتابونه هم پرې واخلم . دخپل ملګري وروستۍ ننبه مې پردکاندار باندې په دېرو پیسو خرڅه کړه . دګوړې او چای تر څنګ مې کتابونه هم پرې واخیستل . زمادسورکې اوښې څرمن څومره بختوره وه.

خیبر پلازا پېښور ۱۹۹۱/۳/۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

زرکـــــه

بیا یې دخپلوورو بچو له پاره په سره مـنبوکه کې څه راوړي وو ، چې بچي یې مـاړه شي ، رالوی شي ، مسـتـې غـاړې ووهي ، خرامـان خرامـان وګرځي ، په مینه مینه الوتنې وکړي او دغونډې ښکلا زیاته کړي.

ډیره خوشحاله وه. له لرې الوتنې وروسته به په سرومنګولوخرامانه خرامانه روانه شوه. خپلو بچوته یې تلوسه وه او خپل مـین ته یې مـینه وه. لاغـونډې ته نه وه رارسـیـدلې چې مـوسکۍ بنه یې ویرجنه شـوه. غـونډې په تورلوګې کې پټه وه. دغـونډې تکې شنې ونې سوځـیـدلې پرتې وې . دغـونډې ډبرې توتې توتې وې . لالهـانده وګرځـیـده ، خپل مین او خپل واړه بچي یې ونه موندل.

اوس هم دخپـل مـین په یاد په غـونډې کې یوازې ګرځي ، الـوتنې کـوي او دغم کـوکـاري وهي .له غـونډې نه چاپیـره طوافـونه کـوي ، له غـونډې سره یې ازلي مـینه ده ، ځکه چې په دې غـونډې کې زیږیدلې ده. یووخت دژمي په یخنۍ کې تودوملکونـو ته مهـاجره شوې وه ، خـوبیـایې هم نومـورې غـونډې یادیده . کله چې پسـرلی شو ، نودزرکـوپه یوه لوی سیل کې نومورې غونډې ته راغله.

زرکه اوس پیغله شوې وه . په سرومنګولو به خرامانه ګرځیده. په مستونارو کې یې مینه ګډیده . هغه دمینې په لټون وه او دتنهایئ ژوندخوندنه ورکاوه.

یوسهارپه یوه خوارړه اوازدنازله خوبه راویښه شوه. ګوري چې دغونډۍ دیوې لویې ډبرې پرسریومست اوښایسته زرک ناست دی.داسې مسته غاړه وهي ،چې تولهغونډۍ ورته غوږ غوږده . دزرک له مستونارونه مینه وریږي . ته به وایې هغه هم له خپلې تنهایئ نه په عذاب دی. جوړې غواړي، او یوداسې همرازغواړي، چې دزلمیتوب ډک زړه ورته تش ګڼي. یوځای ورسره والوزي اوپه غبرګو غاړوکې دمینې سندره ورسره غبرګه ګڼي.

مست زرک پرله پسې غاړه وهله . خدای خبر، چې دزرک په خوږو ناروکې څه جادوګډو . زرکه په ځان هم نه وه پوهیدلې ، چې په خرامانو قدمونو دمست زرک خواته روانه وه او بیاله زرک سره دلویې ډبرې پر سرغبرګه ناسته وه او دواړو دیوبل په بنکو کې منبوکې وهلې.

دواړودمینې ټړون وکړاو ترنومورې ډبرې لاندې یې دمینې ځاله جوړه کړه. ددې ډبرې پر سریې غبرګې غاړې ووهلې. ډیرځله یې غونډۍ په خپلو غبرګو غاړومسته وساتله . دغونډۍ په شاوخواکې یې دمینې الوتنې وکړې ،دخپلې مینې داستان یې دغونډۍ هرې ډبرې اوهر بوټې ته ورسېاوه .اوس هم زرکه دخپلې مینې ځای ته رائې ، هغې ډبرې ته چې دهغې پر سریې له خپل مین سره غبرګه غاړه وهله، خواوس هغه ډبره ذرې ذرې ده. زرکه دغم کوکارې وهي ، ګوندې خپل مین او خپل بچي پیداکړي.

اوس له زرکې نه خرامان قدمونه هیر شوي دي . که کوم شاعر دهغې تکې سرې سترګې ولیدې غمجن به شي ، او دهغې لیلاله سترګوسره یې نه شي تشبیه کولی ، چې دخپل مین په وصال سیرابې وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

. اوس دزرکې له سرو سترګوسره بل ډول تشبیه ترلې ده ، اوس دزرکې تکې سرې سترګې دهغې محبوبې سترګوته ورته دي چې « یایې یار مړوي یایې ډیرژړلي وینه »!

اوس دزرکې له مستې غاړې نه دمستو ترانو پر ځای دویر ترانې راځي . دغونډۍ پر هره ډبره او هر بوټې ناري وهي ، دغم ناري . په دې ناروکې دخپل مین او خپلوبچوویرنه« مرثیه » غونډۍ ته بیا بیا ور اوروي. دغونډۍ پرسرداوسپنې شاهین الوتنه کوي. زرکه کنه شوې ده ، داوسپنې دشاهین بورنوونکی غږهم نه اوري ، یوازې دخپل مین او بچودویر سندره توده ساتې.

تنې دچور کونډې دځنګل لمن ۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپونکی

داسې ښایسته منظره یې په ټول عمر کې نه وه لیدلې. تکه شنه ورشو، دسپینو اوبو روانه ویاله، رنګین ګلونه، ښکلي مرغان. خپلې میږې هم بدلې بدلې ورته ښکاریدې. خپله ماشومه لور غوټۍ ورته ډیره ښایسته بریښیده. لکه د پرښتو تکې سپینې جامې په غاړه، په تورو څنو کې یې سره او ژیړ ګلونه ټومبلي وو. پر شونډو یې خوږه او مالګینه موسکا غزیدلې وه. له خپلو میږو او تکو سپینو وریو سره مشغولیده.

دمور زړه له ډیرې خوشحالۍ نه په درزا شو اوناړې یې کړې:

ــ غوټۍ لورې! وه غوټۍ لورې!

غوټۍ یوخوابل خوا حیران وکتل. دمور په لیدو یې غږ کړ:

ــ وای موړې ته دلته څه کوې؟!

دمور غږې ته یې په منډه منډ ځان ورساوه. دمور له سترګونه در در، د خوشحالۍ اوښکې راوبهیدې. غوټۍ یې تینګه په غیږه کې ونیوه اودومره یې ښکل کړه چې مخ یې لکه د ګلاب د تنکۍ غوټۍ تک سور واوښت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ــ غوتې ، زما خوږې غوتې ، ته خو زمونږ نه ورکه وې . دمیږو رمه دې هم رانه ورکه کړې وه . پلار دې په تا پسې ډیر خپه دی . وړوکی ورور دې ډیره یادوي ، ستا تکې سپینې میږې هم یادوي . وایي چې غوتې خور مې څه شوه ؟ چیرې لاړه ؟ زما میږې یې څه کړې ؟ زه سپوره ډوډۍ نه شم خوړای ، زه شیدې او مستې غواړم ، زه کوچ غواړم . کله یوه بانه کوي او کله بله بانه . ستا په لیدو به څومره خوشاله شي ! پلار به دې څومره خوشاله شي ! زرکوه غوتې ځه چې ځو . راځه چې رمه هم بیایو ، بس دی ډیرې دې وځرولې ، مړې دي . گوره ! دومره مړې دي چې خپلې گیډې هم نه شي وړای . غوتې له خندانه شنه شوه . په ناز او کرشمو یې خپلې تورې څنې څنډ وهلې :

ــ مورجانې ! زه نه ځم ، خپله رمه مې هم نه بیایم . زه په دې گلونو کې ډیره خوشاله یم . ته ددې ویالې اوبه وڅښنه له شربت نه هم خوږې دي . زه له دې خوږو اوبو نه چیرې ځم !

دمیږو رمباړې پورته شوې . وریو په ترپکو ترپکو یو خوابل خوا توپونه ووهل . غوتې وویل :

ــ وگوره مورجانې ! دلته زما میږې اووړې ډیر خوشاله دي . دلته زما میږې ډیرې شیدې کوي . زه نه ځم ... نه ځم ، نه ځم ، نه ځم .....

موریې خپه غوندې شوه . ویې ویل :

ــ غوتې لورې ! ته له مورنه پرځه گیله منه یې ؟ که ته له ماسره کورته لاړه نه شې زمونږ زاړې به وچوي .

دمور له سترگو لکه چینه مړې مړې اوښکې روانې شوې . غوتې بیا له خندانه تکه شنه شوه . دمور پرمخ اوښکې یې په خپلو وړو او تنکیو گوتو پاکې کړې .

ــ مورجانې ! ته مه ژاړه ، زه له تاسونه گیله منه نه یم . زه ډیره خوشاله یم .

خپله وړوکې خولګۍ يې دمورپر سترګو کيښودله او مور يې ښکل کړه. په دې وخت کې دغوتۍ پلار غږ وکړ:

ــ پاڅه! لمونځ دې قضا شو.....داڅه دغم خوب دی چې نه ويښيږې!

دغوتۍ مور کړيکې وکړې:

ــ غوتۍ! زما جنتي غوتۍ! زما شهيدې غوتۍ! زما وړې شپونکۍ.....!

له کټ نه پاڅيده. تکری يې پر سر کړ. لکه ليونۍ دبام پرسر وختله. صحرا ته يې وکتل. هغې صحرا ته چې غوتۍ به ميږې په کې څرولې. په صحراکې يې دسکډ توغندي لويه کنده وليدله. دکندې له غيږې نه دميږو وړۍ بادونو همغسې يوه خوا اوبله خوا تښتولې.

۱۳٦۸ کال تنې دوړۍ خيسوره دننبترو دځنګل لمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمستوکتنوه

گلې گلې غواوې رارواني وې. دغواووپه سترګوکې ويره ښکاريده. په غوجلوکې وږوخوسيورمبارې وهلې. ځنګل ژړا او فرياد ونو پر سراخيستی و. موريې دژړااو فرياد ونواواز وپيژانده. هغه وپوهيده، هغه په هر څه وپوهيده. په زړه کې يې سرې ليکې تيرې شوې. له جونګړې راووته:

ـ ستا پر مړي مې ودروې، پر تامې بوره کړې، نه مې درته ويل چې له هلکانوسره مستي مه کوه.

له ډيره قهره اوله ډيره درده يې وخندل:

ـ خدای خبردی ته به بې غمه ويده شوی وې. پوهيږم... پوهيږم... ببری په يبلو پښوله ځنګل نه راووت. دخپلې جونګړې خواته په منډه، منډه راته، دباندوسپويې ژړااو فريادونه واوريدل. سپوورمنډې کړې اوحمله يې پرې وکړه. ببرې په زوره چيغې کړې:

ـ کورې! کورې! په پرانګ وداړل شئ!

سپې ورنژدې شول، ببرې په ډيرې چالاکی له خپلې نری ملانه ددودی دسمال خلاص کړ. وچ سوکړک يې سپوته لرې وغورځاوه. موريې له

ډيره قهره غابنونه ورته وچيچل:

ـ خداى دې په ليونيو سپو وخوره ، چې نه په دم روغيږې ، نه په دارو.

ـ ښه وشول ډيرښه وشول ، چې زمانصيحتونه دې نه اوريدل . هسې هم خداى سپيره پيداکړى يې اوس به ... .

ببرى په ماته ساه اوپه سلګيو ، سلګيو جونګړې ته راورسيده . له رسيدوسره سم يې مورپه څپيړوکې پټ کړ. په يوه اوبل مخ يې دومره وواهه ، چې دمورځپيړې پرې وسوې. دببرې چيغې بيا په باندې کې خورې شوې . پاڼې دببرې پيغلوتې خورورمنډې کړې ، دمورلاسونه يې کلک ونيول موريې له زنې نه ونيوه :

ـ بس دى موړې مه يې وهه ، خداى ته ګوره مه يې وهه. موږ ته به خداى داسې مکرره (مقرره) کړې وي

موږبې له خدايه اوبې له ببرې نورڅوک لرو ؟

خورې هم په ژړاشوه. ببرې دکلي په لورې منډې کړې :

ـ قسم دى که له تاسوسره يوه شپه هم تيره کړم.

دکلي په لاره روان شو. موريې ښيراوې ورته وکړې :

ـ ورځه خداى دې ترى تم کړه. خداى دې په بمونو والوزوه . هسې دې هم زموږ بخت په کانووويشته ، سپيره اوس وچه خوله ګرځه .

پاڼې دمورپه خوله لاسونه کيښودل ، په ژړغوني غږيې ورته وويل :

ـ مورجانې ښيراوې مه ورته کوه ، موږ څوک لرو ؟

دپاڼې مورژړاواوسلګيو ونيوه ، هغه له ډيره درده په ځمکه راولويده ، پاڼې نارې سورې ګډې کړې . دباندې وله جونګړونه ښځې راووتې :

ـ څه وشول پاڼې څه وشول ؟ ؟

ـ پر مورمې پيريان راغلي دي.

ګاونډى ښځې ورغلې ، دپاڼې مورپر ځمکه پرته وه. يوې ښځې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرپر خپلوځنګنونو کيښود . کليمه يې ورته وويلې ،لااله الا الله محمدرسول الله .دخداى له پاره مه يې په عذابوئ ، کافرخوبه نه وئ ؟ تورسرې ده ،تاسې به هم خويندې مينديې لرئ !

نوروښځوهم کليمې ورته وويلې ، دپانې دمورزړه يوځه سپک شو ، سترګې يې وغړولې . ښځوورته ويل:

ـ کليمه ووايه خورې ،دپانې مورکليمه وويله ، ګاونډيوښځوتسله ورکوله، داهرڅه دخداى له طرفه دي ، خداى دې ببرى درته ژوندى لري.څه چې له خدايه راپيښيږي په هغې به صبرکوو.

ګاونډ يانې يې چې خپلو جونګړوته لاړې، نو دببرې موربيا په ژړاپيل وکړ. ځانته يې ښيرې کولې:

ـ زمالاسونه دې مات شي ، ببرى مې پر تنکي مخ څومره سخت سخت وواهه.ببرى خوګرم نه و، څه يې کړي واى ؟ له ډيره خپګانه يې ډوډى هم نه وه خوړلې .

پانه له جونګړې نه راووته مورته يې غږ کړ:

ـ موړې ببرى خوپه کنډ وهم واوښت ، په دې مازديګربه چيرته ځې؟ هله لورې ! راويې ګرځوه ، کلى خوډيرلرې دى ماخوستن به هم ونه رسيږي ، خرابې لارې دي.

پانه دهوسې غوندى په يوه ترپ کنډوته ورسيده . ببرې مړه مړه ګامونه اخيستل. لکه چې کلي ته يې دتګ زړه نه کيده .پانه يې چې وليده ، بيا يې ګامونه يوځه ګړندې کړل . پانه ورپسې ورسيده ، په غيږ کې يې ونيو ، ښکل يې کړ ، اوښکې يې ورپاکې کړې.

ـ پرې مې ږده ، زه نه ځمه ،زه مورته نه ورځمه ، دومره يې ووهلمه ،ماڅه کړې واى ؟

بيا يې ستونى راډک شواو خبره نيمګړې ځنې پاتې شوه ، پانې بيا ښکل کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ راځه مورمې درپسې ژاړي هغه ستا په وهلو ډیره پښیمانه ده. زه مې موردرپسې راولیږلم. راځه چې ورشو ، هغه په تا پسې ځوریږي ، چې ډیره وځوریږي تاهم ښه لیدلې ده ، چې پیریان پرې راځي . چې چیرته وغورځیده که سریې مات شه اوکه لاس یې مات شه. ببري سلګۍ وهلې:

ـ نه ، نه زه نه ورځمه ، خدای دې یې په پیریانو مړه کړي ، زه نه ورځمه ، زه کلي ته ځمه.

پانې په ژړه غوني غږورته وویل :

ـ کلي ته چاته ځې ؟ په کلي کې موږ څوک لرو ؟ دکلي نه خدایو کال کیږي چې خلک غرونوته راغلي دي ،په کلي خوجازونه بمونه وروي ، تابه هم راته شهید کړي.

ببري ځان کشولو، چې دپانې له لاسونونه ځان خلاص کړي ؛ خوپانې لکه تیخوری ماشوم په غیږ کې راواخیست .ببري لتې غورځولې اودخورپر مخ یې نوکاري لګولې .

ـ پرې مې ږده زه نه ورځم ، زه نه ورځم .

**** **** ****

په غوجل کې ژیړ خوسی پروت و ، دخپل زوی غوندې یې زړه پرې وسو. دببري مورنن ډیره سخته خواشینې وه. خپلې غریبۍ اوبې کسۍ تیروختونه وریاد کړل . هغه دببري پلارته ډیره ګرانه وه ، هغه وخت یې په یادشوچې دببري له زیږیدوسره سم دغنمولوونه ګډ شول . دببري له پلارسره به یې لوونه کول .

له څوورځو ،لو نه وروسته ناروغه شوه اوپه سینه کې یې شیدې هم وچې شوې. ماشوم به یې په کوڅوکې ګرځاوه ، کله به یوې ښځې یو غړپ تې ورکړ او کله بلې ښځې. ماشوم به توله شپه له لوږې نه په ژړا تیره کړه .

دببري پلار دبوسواوغنمو په پیسوغواواخیسته. غواتکه زیږه وه .ببرۍ یې دغواپه شیدو رالوی کړ. زیږۍ تولوته ګرانه وه. زیږۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره اصیله وه، چې پانې هم لوشلی شوه . زیړی په ببري ډیره ګرانه وه. خود به ورته ګرانه وه، ببری دزیړی په شیدورالوی شوی و. کله کله خوبه یې دزیړی تی په خوله کې ونیواود خوسي غوندې به یې رودلو. ببري له زیړی سره خاصه مینه لرله ، له سهارنه تر مازدیګره به یې پرپو لوڅروله. له زیړی سره دتولومینه ورځ په روځ زیاتیده.

هغه ورځ چې دببري دپلار مړی یې په وینوکې خیشت پیشت له سنګره راوړی و، ببري زیړی څرځای ته بیولې وه . دببري مور هغه ورځ ډیره سخته راغورځیدلې وه، له تندي نه یې وینې بهیدې ، دکلي ښځوویل چې پیریان یې دي.

کله چې ببري زیړی له څرځای نه راوسته ، دپلار دمړي په لیدویې کړیکې کړې، زیړی هم لکه بنیادم غمجنه په ځای ودریده. داتولې صحنې دببري دمورپه ذهن کې راګرځیدې، نژدې وه ، چې بیا پیریان پرې راشي . دببري کټ ته ورغله ، ببری یې پرتندي ښکل کړ، کلیمې یې وویلې :

ــ خدایه باقي خیر کړې.

**** **** ****

نورې ورځې به چې لمردجګ غره پر څوکه سررابنکاره کړ، نومورېه یې په ببري غږ وکړ:

ــ هله ببریه زویه پاڅه صدقه دې شم ، لمر راختلی دی، بیا به زیړی ځنګل ته دڅرولوله پاره بیایې .

نن دلمرسترګه په شنه آسمان کې څونیزې جګه ولاړه وه، ببری په کټ کې اوږد غزیدلی و ،اوپه درانه خوب ویده و .هغه په شپه کې څووارې راویښ شوی و، تولې شپې یې په اندیښنو تیرې کړې وې . ویروونکې خوبونه یې لیدل . خوب یې لیده ، چې یو برګ پرانګ ورپسې ځغلې ،ببری منډې نه شي وهلی ، خوچې کله پرانګ ورته رانژدې شواودببري

مرۍ ته يې منګولې ور وغزولې ، په دې وخت کې ببرۍ له ډيره هيبته راوينښ شو ، په کټ کې کښيناست شونډو يې پتري نيولې وو ، په کوچنۍ ځيره يې پريشاني خوره وه. دنورو ورځو غوندې يې دغړکی دشاربلو اوازې غوږ نه شو. له حسرت نه په ډکو سترګو يې خپلې مورته وکتل ، موريې دچرګۍ پرغاړه خپه اودلګيره ناسته وه. بيا يې سترګې دمستو په کتهوه ولګيدې. دکتهوې پر سر برغولی نه و. کتهوه وچه ککړه وه ، پر مورګويې مچان ګرځيدل او په ګيډه کې يې کنډو کې کنډوکې مستې نه بربنبيدې. تبرې شوې ورځې وريادې شوې. هرسهار به چې له خوبه پاڅيده ،موربه يې دمستو په کتهوه کې سوکړک ورته ميده کړی و ، او ببرې به په خوند خوند خوړو ؛ خو نن دمستو کتهوه تشه وه. ببرې دمستو له کتهوې ، لاسترګې نه وې اړولې ، چې په غوجل کې دژيړخوسې دردناکې او غمجنې رمبړې پورته شوې. ژيړخوسی په موږې پورې کلک ترل شوی و ، پورته پورته يې تهپونه وهل. په سترګوکې يې انتظارځپې وهلې ، موريې غوښته دزيرۍ غواله شيدونه ډک تيونه يې غوښتل . ببرۍ وبوږنيدو ، سترګې يې له اوښکو نه ډکې شوې ،برګ پرانګ يې په خيال کې ورغی. هغه پرانګ چې په خوب کې يې ليدلی و. هغه پرانګ چې ددوی خوشحالۍ يې دا ړلې وې.

۱۳۷۰-۲-۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشـــه ځـــولـــی

نن دخوست په عسکري قشلوکې دسره بیرغ یوه ریتاړه هم نه وه پاتې. دسرو بیرغونو پرځای شنې سپینې او برګې جنډی رپیدې. عسکرولاسونه دتسلیمی په نوم جګ نیولي وو. دمجاهدینوپه سترګوکې دفتحې نخښې بریښیدې او په ډیرویاړدشوبلوپر سرونو ولاړوو.

نن دخوست واړه او زاړه خوشحاله وو. دتوریالي له کوچنی څیرې نه عجیبه خوشحالي وریده. چې چیرته به یې خپل همزولي ولیدل نوله لرې نه به یې چیغې کړې:

ــ ښه شوچې خوست آزادشو ،څومره خوند یې وکړ. اوس به دهیڅ شي قحطي هم نه وي. اوړه به هم ښه پریمانه وي، مالګه به ارزانه شي. ګوړه چای او خواړه به هم ارزان شي.

اوس به په اوړوکې دمالګې پرځای دبانجانوتروې اوبه نه ګډوو. دمالګې من به ددووزروافغانیوپرځای په دوه درې سوه افغانۍ وي،اوس به دغرونو څخه دڅیرې لرګي رائي او دخوست میوه دارې ونې به روغې پاتې شي. دښښترو غوټې به هم نه سوځوو. هو ربښتیااوس به د مجاهد ینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

توغوندي هم نه راځي او موږ به نه پرې وژني.

داخبرې د توريالي سبق ګرځيدلی و. هر چا ته به يې په خنداخندا او په مينه مينه کولې. په منډه منډه کورته لاړچې خپله مور، پلار او خويندې دخوست له آزادۍ نه خبر کړي. په هغوی هم زيری وکړي. د آزادۍ زيری، دقحطۍ دله منځه تلوزيری، د توغوندیونه دخلاصون زيری اودهرشي دارزانۍ زيری. دکور دروازې ته نژدې شو. له توريالي سره د آزادۍ دزيري تلوسه وه. ناڅاپه يې دميګ جاز ونوبور نوونکی غږ واورید. دبمونو غرمباشوه، دخوست په عسکري قشلوکې دسکډ توغندي لکه توردیوان ولګيدل. دسکډيو توغندی ددوی په کورولګيده، دکورځيره په يوه لويه کنده بدله شوه.

*** *** ***

دمجاهدينود توغندي آوازپه هواکې خپورشو. د توغندي د لګيدوسره سم درب شو چې توريالی له کټه راولويده، خويندويې په کړس کړس ورپوري وخندل:

ـ څنګه توريالیه زموږپه ناروخونه پاڅيدې د توغندي له ډاره له کټه هم راولويدې.

مورخپلې لونې ملامتې کړې:

ـ مه ورپوري خاندئ په توغنديو کې خوځه توکې نه شته.

پلارې هم رابرشو:

ـ هغه پرونۍ پينبه موهيره شوه، خدای موځوانيمرګې کړه.

توريالی په اندينبنوکې داسې ډوب و، چې دخويندواو مور اوپلارپه خبرويې ځان هم ونه پوهاوه. دنغرې پر سرتورچای جوش اينبی و. په نغرې کې دننبتروغوتې بليدې، غوتې په وينوسرې وې. په وينوسروغوتو سرې لمبې کولې. دنغرې په څنګ کې يوه ځولۍ په وينوسرې غوتې پرتې وې. د توريالي مورچای او ډوډۍ تيارکړل. کله

چې توريالي د تودې دوډۍ ګوله خولې ته کړه او دچای يوغوړپ يې وکړ، سترګې يې دنغري په څنګ کې يوې ځولې په وينوسروغوتو ته واوښتې. ځمکه ورباندې وچورليده. زړه يې راډک شو. توريالي ته خپل ځان سړي خوړوبرينښيده. داسې لکه چې دبختورله غوښواووينويې خوله ډکه کړې وي. ژريې له خولې نه ددوډۍ ګوله اودچای غوړپ توی کړل. په مخ يې غبرګې غبرګې اوښکې راغلې. اوښکې يې پټې پاکې کړې چې دمواوپلاريې ور پام نه شي.

توريالی بيګانې خوب اوپرونۍ غمجنې پېښې سخت ځوراوه. دتوريالې بنايستوکې فکرونه او خيالونه غمونو ګډوډ کړې وو، داسې لکه چې بمونه اوتوغندې کلې اوکورونه سره ګډوډ کړي. دکوچنيتوب رنګينه دنيا ګۍ يې غمجنو پېښولوتلې وه. دشوندوله تنکيوغوتيونه يې خنداشوکيدلې وه. دکوچنيتوب شوخې ځينې هيره شوې وه او دوخت دغميزو په باب يې دلويانو غوندې فکرکاوه. خود هغه فکرپه دومره پېچلواو غمجنو پېښو کې کله رسيده. د توريالې په کروړوکې دپام وړبدلون راغلی و. په څيره کې يې له ورايه دغم نخښې معلوميدې. دشپووړځوله تيريدو سره دتوريالې کنجکاوۍ او انديښنې زياتيدې.

دخوست دښارپر عسکرې ځايونو ډمجاهيدينو توغندې همداسې وريدل. کله کله خوبه داتوغندې دبازارپه منځ او عسکرې ځايونو ته نژدې کورونو کې هم ولګيدل. دحکومت الوتکو، شوبلو دمجاهدينوپر مرکزونو او دمرکزونو سره پر نژدې کليوبمونه غورځول. دلته او هلته دجنازوخبرې وې اودويرونو ساندې.

دتوريالې له څيرې نه خوشحالې تښتيدلې ود. پخوابه يې په کورکې ډيرې خبرې کولې خواوس يې له خولې نه سپېن هم نه خاته. داځوورځې د نښترودغوتو په تولولوپسې هم نه و،وتلی. دنغري په څنګ کې دغوتوځولې تشيدوته نژدې ود، ايله يو څوپه وينو سرې

غـوتې پکې پاتې وې. هرې غـوتې دخـپل خـوارې ملګرې «بخـتـور» دخاطرا توغوتې، ورته سپرلې. موراوپلارې دتوريالي په غـمجن حالت ډيرځوريدل. موربه يې ويل:

ــ هسې نه چې په بختورپسې يې زړه وچوي بختورخوتوريالي ته له ورورنه هم خوږو، سودايي شوی دی، چې ليـونی نه شي خدايه ژربه يې سپيلني ورته لوګی کړل. دتوريالي په غاړه يې د تاويزونو اميل جوړ کړ، خودتوريالي پريشانۍ ته يې هيڅ ګټه ونه رسوله.

توريالي ته غـمجنوپيښـوله ژوندنه يوه سخـته کشـاله جوړه کړې وه .داسې کړکيچنه کشاله چې دحل په لاره چاره يې نه پوهيده.

ــ خدايه مورمې هره ورځ دتيروشوو اخترونو کيسې راته کوي، خو زه چې له موره پيدايم يومې هم دخوشحالۍ اخترونه ليد. اوس ولې اخترونه نه شته داغلې ولې ګراني دي، دادچای ګوړې اومالګې ولې قحطي ده او داجازونه ،شوبلې ځومره ډيردي توغوندي ځومره ډيردي اوداوينې... .

زړه به يې وبورنيده اود بختوروينې به يې په خيال کې ورغلې. دنغرې په ځنګ کې دغـوتو ځولۍ تشه وه. دبختورپه وينو سرو غـوتو د توريالي نغرۍ څوورځې تود ساتلی و. توريالی بيادغوتود تولولوپه نيت له کوره راووت، دنښـترو هغـه ځنګل ته چې دښارلمنه يې ښکلې کړې وه راغی. ددې ځنګل غوتوبه به تل د توريالي او بختورساړه نغرې تاوده ساتل.

دنښترو زلفې د توغنديو او سپنيزو پنجوشوکولې وې. دنښترو له غـوتو ډکې تنکۍ ځانګې لرې لرې پرتې وې. توريالي له ماتو تنکيو ځانګونه غوتې شوکولې. ناڅاپه توغوندي راغلل. دنښترو له ځنګل نه يو څه لرې ولګيدل. توريالی په بيړه دغوتو ډکې تنکۍ ځانګې ته ورغی ،داسې لکه چې دبختورغـيږوي اوغـوتې يې دبختوردزړه په وينوسرې وې. توريالي دماتې ځانګې غـوتې ژرژروشوکولې، خپلې ځولۍ ته يې واچولې، منډه يې کړه او ژوبله ځـانګه يې تشـه پرښـوده ،داسـې لکه دبختورتشه ځولۍ اوتوک توک بدن يې د توغنديو داورلاندې پريښی و.

۱۳۶۹/۱۰/۱۳

د تنيوغرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنځيرونه

دپخواني عادت په څيريي بياهم دريمي کوټي ته ستر گي وروړولي. دکوټي دروازه په تورزنځير ټرل شوي وه . تور زنځير د گل اندامي زړه ته لکه تور مارټک ورکړاودبندي کوټي خيالي تصوير يي دهغې په مغزوکي ړنگ کړ. په شوندو کي يي څه وويل ، خوابني يي بياورنارې کړې:

ـ گل اندامي !وه گل اندامي ! وه خدايه کنه هم شوه.

دريم ځل يي په زوره ورغږ کړ:

ـ وه گل اندامي !

گل اندمي ټکان وخوړ:

ـ درغلم ادي انگړمي جاروکاوه.

ـ گل اندامي لوري ! په دي بخاری پسي اورواچوه دباتورد پلار د يره يخني کيږي ، نن سبا د يرکمزوری شوی دی . بيگاه شپه يي ټوله وينبه تيره کړه . نۀ پوهيږم چي يخني يي کيږي که له اندينبنونه خوب نه ورځي.

د دروازې غرب شو. توتي کوټي ته راننووت ،دسبو توکری يي گل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندامې ته ورکړه:

ـ ښکلې کاکی داواخله پاخه يې کړه، بابامې ويل چې ښه خوا ږه دې يې پاخه کړي ميلمانه ورسره راځي.

ـ ښه ورورکه! ښه خوا ږه به يې پاخه کړم. اول به دميلمنو کوټه جاروکړم بيابه سابه هم پاخه کړم.

ګل اندامه دميلمنو کوټې ته لاړه. دتوتې مورتوتې ته په قهرشوه:

ـ څووارە مې درته ويلي دي چې ښکلې کاکی يې مه بوله اوس خو کوچنی نه يې په نن سباکې به ژنی شې دومره نه پوهيږې؟ ګل اندامه هم ځان ناګاره اچوي غټه ښځه ده اوس هم ورورک درته وايي. له نن نه وروسته دې که ښکلې کاکی وبلله بيابه ... .

په توتې کې يې سترګې ښخې کړې. په سترګوکې يې دغم او غوسې نښې رابرسيره شوې. يوه شيبه غلې شوه او لنډه لنډه سايې واخيسته، بيايې په قهرجنه لهجه ورته وويل:

ـ نه پوهيږم چې دا ته ولې نه پوهيږې، اوس خو ماشوم نه يې.

توتې چې دمورغمجنې اوقهر جنې څيرې ته وکتل حيران شو. د مورپه خبرويې سر نه شو خلاص:

ـ وی خدايه داڅه درباندې وشول ليونی کيږې خوبه نه؟ ولې تا نه ووراته ويلي چې ښکلې کاکی يې بوله، دلاله ناوې دې ده ،ورينداردې ده.اوس ولې راته وايې چې په نامه يې بوله،له تاسره خوجنګ نه کوي څه ... .

مورته يې دتوتې په ساده ګی قهرورغی او په تونده لهجه يې ورته وويل :

ـ ته نه شرميږې چې اوس يې هم ښکلې کاکی بولې، ګل اندامه خواوس ستا په نوم دد ، داخبره دتوتې پر زړه لکه خنجرولګيده.زړه يې راډک شوژړا ورغله په منډه له کوره و ،ووت . دهديرې په قبرونو

ورګډشواو ديو قبرد پاسه پرمخې پريووت.

ګل اندامـــې دخـــوابنـــې او توتي خـــبـــرې تکي په تکي اوريدلې وې. دميلمنو دکوټې پرديوال دباتور عکس ځړيده . ګل اندامې دباتور عکس ته ســتــرګـې وروړولې . دباتورله عکس نه غـمـجنه موسکاوريده . په سترګويې اوښکې راغلې. نرۍ شوندې يې لکه دګل پانې ورپيدې لکه له خپلې خوابنې نه چې دباتورعکس ته ګيله کوي . دباتورسترګې همغسې موسکۍ وې اوپه تنده يې ګونځې رانه غلې . دميلمنو له کوټې راووته او ددريمې کوټې سرته وخته . دمهاجرو کورونه لکه د زنځير کړۍ سره ننبتي وو. دمهاجروهديره په رنګارنګ جنډو کې پټه وه. دجنډو لاندې قبرونه هم لکه دزنځير کړۍ سره ننبتي وو. په ځينوجنډو کې ګلونه او دشهيدانو نومونه په وريښمينو تارونو اوبدل شوي وو. دګل اندامې په بيکرار زړګي عجيبه چل وشو. منګولی يې لپه کړې هديرې ته يې وکتل . له دريمې کوټې نه دوهمې او له دوهمې کوټې نه دميلمنو دکوټې سرته راغله . ددريمې کوټې دبندې دروازې له زنځيرنه يې سترګې بلې خواته واړولې . ګل اندامې ته دجنډو ګلونو اود شهيدانو نومونو عجيبه سودا ورواچوله . دسبو دپخولو په څنګ کې يې پر سپين توکرو ريښمين تارو نه لکه زنځيرونه وغځول.

ګل اندامې به اوس هر ورځ پر سپينوتوکرانو وريښمين ګلونه جوړول ، سرکال په دريمه کوټه کې نه اوده کيده . دريمه کوټه به توله شپه په چوپتيا او تيارې کې ډوبه وه. سرکال په ژمې کې دوی تول په دوهمه کوټه کې اوده کيدل . ګل اندامې ته په دوهمه کوټه کې هيڅ خوب نه ورتلو . کله به چې دنيمې شپې باد د دريمې کوټې زنځيرو شرنګاوه د ګل اندامې په زړه به د غمونو مارانو خولې سخې کړې ، لکه چې کټ يې په مارانو اوبدل شوی وي . ګل اندامې په تيريو کال کې ايله دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې په دوهمه کوټه کې تیرې کړې وې . هغه یې هم له ډیرې خوشحالۍ نه په ویښه تیرې کړې وې. دناوې توب شپې یې وې ،په دوهمه کوټه کې دوې شپې او دباتورخاطرې یې په ذهن را ووریدې.

پیغلې اوپیغلوټې سندرې وایي دایرې وهي او اتنونه کوي. ځینې پیغلې له ګل اندامې نه چا پیره کیناستې .یوې پیغلې دګل اندامې له مخ نه دټکرې پیښکه پورته کړه په خندا کې یې پوښتنه ځینې وکړه:

ــ خورې نوم دې څه دی؟

ګل اندامه موسکه شوه او هیڅ یې و نه وې.

یوې وویل:

ــ ګل اندامه نومیږې.

یوې بلې داهم پسې زیاته کړه:

ــ ګل اندامه نه ،ګل اندامه بنا پیرۍ.

ټولوپیغلو په بړک بړک وخندل.

یوې زړې ښځې وویل:

ــ زمورږ باتور هم بهرام شهزداه دی.

بلې داخبره ورپسې غبرګه کړه:

ــ مبارکه دې شي داخو ډیره ښکلې جوړې شوه.

یوې پیغلوټې دګل اندامې لونګینو ځوندیوته غلی لاس وروغځاوه غوښتل یې چې ویې شوکوي . ګل اندامې یې لاس ټینګ ونیو.

پیغلوټې په خندا کې ورته وویل :

ــ وی ګل اندامې خورې څومره بخیله یې لکه چې دباتورد کلاشینکوف له پاره ځوندې ساتې .ټولې پیغلې اوپیغلوټې له خندانه شنې شوې.

دوې شپې لکه یوځوشیبې دسترګو په رپ کې تیرې شوې . په دریمه شپه ګل اندامې ته ددریمې کوټې واک ورکړل شو. ګل اندامې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړزاندو لاسونو د دريمې کوټې زنځير خلاص کړ. دزنځير له شرنګ سره دګل اندامې دبنګړو شرنګا ګډه شوه او دلونګو له وړمـوسره دريمې کـوټې ته ننوته. ځان ځينې ورک و. زړه يې په ټترکې توپونه وهل، دکـوټې څـراغ يې ولګاوه. پرمـخـامخ ديوال دباتور عکس راځوړندو. عکس ته يې په مينه وکتل. اننګې يې له شرمه سره شول ژړيې د دروازې خواته مخ واړوه چې چا خوبه ليدلې نه وي. دروازه يې بنده کـړه. دکـوټې په کنج کـې دباتورکـلاشـينکوف راځـوړند و. د کلاشينکوف دساده بند په ليدويې په زړه کې وويل:

ـــ دابه په مـريو او ځـوندۍ يوکـې داسې پـتـوم چې خلک يې ننداره کـوي. دريمـه شپـه هم تيـره شـوه. ډيرې خـوږې شـپې يـوه په بله پسې تيـريدې. کله به چې باتور دجـهـاد سنګرونو ته تللئ وګل اندامـه به په دريمـه کـوټه کـې يوازې پاتې وه. ګل اندامـې به تر نيـمـو شـپـو دباتور کمربند او کلاشـينکـوف ته ځوندۍ جوړول او په دې ډول بـه يې دباتورد بيلتانه شپې لنډولې.

يوه شپـه دباتوردوی پر سنګرونو دحکومت له خوا سـخـتـه حمله شوې وه. دښمنو او توپونو اوازد مهاجرو کلې ته رارسيده. ګل اندامه ترنيـمـو شـپـو دکـوټې پر سرناسـتـه وه. کله به چې دوطن دغرونو پر سر دښمنو بريښناخوره شوه دګل اندامې له خولې نه به بې اختيـاره ووتل:

ـــ خـدايه خـيـر کـړې باتورته خـيـر کـړې. پټ به يې په زړه کـې ډيرنذرونه ومنل.

دګل اندامې ليوني خـيـالونه به چې تردې ځايـه راورسيدل نوربه هيڅ هم نه ووپاتې اوددريمې کـوټې په څيربه دګل اندامې سپـينو مړوندونو ته زنځيرونه اچول شوي وو.

تنې دنريزې کلی

۱۹۹۱-۱۲-۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF
ACKU
5388

دسپين شيطان په غيږ کې

دايې پوخ عادت گرځيدلی و ، له هر لمانځه وروسته يې رااخيست ،بنکلولو به يې ، دعاوې يې ورته کولې ، ورته ژړل يې:

ــ خدای دې تلې تودې کړه ، خدای دې راوله.

بيايې دزوی په بنکلې عکس کې سترګې ګنډلې وې . له سترګونه يې لکه د پسرلي باران مړې مړې اوښکې رابهيدې. غوښتل يې چې څه ووايي خو سلګۍ دهغې خبره غوټه کړه . سپوږمۍ تسله ورکوله:

ــ ادې مه ژاړه خدای مهربان دی ګوندې خدای يې راولي .

سپوږمۍ هم د خپل مين عکس ته سترګې وروړولې .دزلمي په سترګو کې د ځوانۍ غرور ځليده . سپوږمۍ ته تيرد مينې وختونه ورياد شول . پرخپل زړه يې زوررااوړچې ونه ژاړي خوله سترګونه يې داوښکوچينه روانه شوه. دزلمي مور په سلګوسلګو کې داخبره وکړه:

ــ پلارې په زلمي پسې رنځورشو.....په ځنکدن کې يې هم زلمي يادولو..... دزلمي په ارمان لاړ.

ګلالۍ په خندا خندا کورته راغله . په ډيرې خوښۍ يې ناري کړې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــ زړي ادې وه زړي ادې تاته وايم داغږولې نه کوې؟ دباغ نه مې منې درته راوړې دي .بادونو راتويې کړې وې.

نياګلالۍ تينګه په سينه پورې ونيوه پر سترګويې ښکل کړه . ادې دې جارشي په دې وړوکې خولګۍ دزلمي غوندې سترګې دې دي . ته خو زماد زلمي نخښه يې ، دعاکوه چې زلمی دادادې خدای راولي ،دکوچنيانو دعاخدای قبلوي . که زلمي رانه غلوځمکې او باغونه به تربورانو ته پاتې شي تاسې به هم ورته پاتې شئ . په زوره يې ناړې کړې:

ـــ په زلمي پسې مې سترګې وختې خدايه !

ګلالۍ مې پنځه کلنه شوه که زلمی ژاړند ژوندی ورک نه وای اوس به خدای دې يرلمسيان راکړی وو. ګلالۍ خپلې وړې منګولې لپه کړې اود خدای دربارته يې ونيوې ،په وړه خوله يې دعاوکړه:

ـــ خدايه ! دادمې ژرراولې زړه ادې مې ورپسې ژاړي .نيااو سپورمۍ ، امين وويل او دوی هم دګلالۍ دعا په خپلو لپوشوو لاسونو بدرګه کړه.

* * *

زلمی خپل موراو پلاردې رپه نازلوی کړی و ، دهغه به چې څه زړه غوښتل موراو پلاورته نه ، نه وو کړي . دځمکې کاروباريې تول دپلار پر غاړه و ، دلو په وخت کې به يې موراو پلارلوونه کول . زلمي به چې يو څوګيدۍ وريبلې نولوربه يې لرې وغورځولو ، وبه يې خندل:

ـــ ادې زمالاسونه تناکې شول ، زه لو نه شم کولی . کراربه پر پوله کيناست . پلارييې هم نه غوښتل چې دزوی تنکې لاسونه دې يې تناکې شي . دتوکې په دول به يې ورته وويل :

ـــ بچيه ! ته کراررا ته کښينه زمونږ ننداره کوه . موردې چې په څنګ کې راسره وي دتولې دنيالوونه ماته پريږده. تولوبه په کړس کړس وخندل. زلمی لادیارلس کلن هلک وچې جيب به يې له پيسونه ډک و.

یوځوکاله یې مکتب وویلو ، له مکتب نه یې زړه تورشو ، مکتب یې پرښود . دځوانۍ په مستۍ کې ډوب و ،خدای ښکلې ځواني او فولادي وجودورکړی و. په کلي کې یې دزورمخی نه و ، چاورسره غیږه نه شوه نیولی . دنورو کلوډیرقوي ځوانان یې هم مات کړي وو. دزلمی نوم لکه دنکلونو قهرمان دخلکو په ژبه و. زلمی دکلي ددې یروجینکوخوښیده. دزلمي مینه له غیږې نیولوسره وه . هغه به چې کوم قوی ځوان د پهلوانۍ په میدان کې مات کړنو ځان به ورته پاچانښکاریده. نن یې بیاد غیږې نیولو میدان ګټلی و ځان ځینې ورک و ، ځمکه او اسمان یې نه لیدل . دکلي په کوڅه کې روان و ، چې منګي پر سر ډله جینکۍ پر مخ ورغلې ،دجینکو په منځ کې سپوږمۍ هم وه . دکلي بې جوړې ښکلې پیغلې سپوږمۍ چې زلمی ولید نو په څه بانه یې ځان دټولوجینکوشاته کړ. دزلمي هم ورپام شو ، کله چې زلمی او سپوږمۍ په مخه سره ورغلل نو سپوږمۍ خپلې خوږې ستر ګې په ډیرې عاجزۍ وروړولی ، لکه سوالګرچې له چانه دخیرات سوال کوي ، سپوږمۍ له زلمی نه غوښتنه لرله . دسپوږمۍ په خوږو سترګوکې عجیبه تاثیرووو. دزلمي په وجود زلزله ګډه شوه . لکه دغیږې نیولو په میدان کې کوم قوي پهلوان راڅملولی وي .پښې یې په لړزاشوې ،چې څوک به په لاره ورغلل او خبرې به یې ورسره وکړې په خبرو کې به یې هم ژبه بنده شوه . زلمي له ځانه سره وویل :

ــ داسپوږمۍ بیخي لکه جادوګره داسې ده . هغه بله ورځ چې زه پر لاره روان وم دادبام پر سرناسته وه سترګې یې په ماکې ګنډلې وې ،لاس یې هم ترزنې لاندې نیولی وچې څه ورورې مړدی ؟!

ورو ،ورو زلمی دغرور له نیلی نه را کوزیده . اوس له چا سره په غیږ نیولو پسې هم ډیر نه ګرځیده . اوس یې زړه غوښتل چې همیشه یې سترګې دسپوږمۍ له سترګوسره غیږونیسي . ددنیاګۍ کارته یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوتې نه وروړې . کور خلی يې هم نه سماوه . تر نيمو شپوبه دکلي په دکانو او حجرو کې ورک و . کله کله خوبه يې دچرسوپر چيلم هم شوندې کيښوې . موربه يې ترهغو وينبه ناسته وه چې څوبه زلمی کورته نه و ، ورغلی . چې دځه شي ښکالو به ورغله په ډيره مينه به يې غږوکړ :

ــ زلميه زويه! وه زلميه زويه راغلې!

چې زلمی به غږو نه کړنو موربه يې بيا وينبه کيناسته .

يوه شپه چې خلک په خوږوخوبو ويده وو ، دزلمي موردزلمي په انتظارو ينبه ناسته وه . دسپوغپاشوه :

ــ « فضل وکړې خدايه ! سپې به زلمی وخوري »

دزلمی مورلا په دې سوچ کې وه چې دتوپک له ډزوسره سم دسپوويشتلې انگولا پورته شوه . دمور په زړه کې يې سوې ليکه تيره شوه . نارې يې وکړې :

ــ زلميه چاووژلی ؟!

دباندې کوڅې ته راووته . پلارې هم راوينښ شواو په ډيرې وارخطايی کوڅې ته راووت :

ــ څه خبره ده ؟

دزلمي مور په وارخطايی سره ورته وويل :

ــ زلمی نه دی راغلی ،هلته ډزې وشوې هسې نه چې...

دوی لاداخبرې کولې چې زلمی توپک په لاس راورسيده . دتوپک له شپيلی نه د باروتو سوی بوی ختو . دوی واړه کورته ننوتل . دمورزړه يې اوس هم لکه پانه رپيده . پلارې ورته وويل :

ــ گوره زلميه ! اوس خو کوچنی نه يې سم کارو نه کوه . مکتب دی هم پر ينبود ،د ځمکې په کاروبارهم نه پوهيږې ،اخرزده کوده يې، مورخو سپين ږيرې يو ،خدای خبردی نن به يوسبابه نه يو . سبابه داهر څه تاته پاتې وي ، په يود به هم نه پوهيږې .ټول خلک ستادزوراو ځوانی

صفتونه کوي ، خو مور ستا په ځوانۍ کې هيڅ هم و نه ليدل . خلک خو او لاد د کومک له پاره غواړي . ستا به کله مور ته کومک رارسيږي . دشپې وختي کورته راځه ، موردې ټول شپه ويښه وي . ازاربه درته وکړي . که په خوله يې نه درته کوي زړه به يې ازاردرته وکړي . ډير په خپل زورمه غره کيږه . شپوچې خوړلي دې دهغوی پته هم نه ده لګيدلې پلارې لاخبرې نه وې خلاصې کړې چې موريې په کې ورولويده :

ــ دزلمي پلاره ډيره يې مه خپه کوه . زلمی اوس نوی زلمی دی چې واده ورته وکړو نبه به شي .

په دې خبره يې د پلار قهر سور شوويې خندل :

ــ زه خووايم چې خپله نبځه اواو لادونه به هم و نه ساتي . نه يې تعليم وکړاو نه دځمکې په کاروبار پوهيږي. موريې وويل :

ــ څنګه به نبځه اواو لادوته و نه ساتي چې چيرته قوي ځوان دی دزلمي دزورمخه نه وينې.

پلارې وويل :

ــ نبه دی چې داسې ده بياخوبه ورته دواده غم وکړو .

* * *

نيمه شپه ده زلمی په کټ کې اوږد وغځيده . کټ ورباندی تاويده ، لکه تال تالی يې وهلې . داسمان ستورويې سترګې بريښولې ،لکه سترګکونه چې ورته کوي . له يوې سپوږمی نه درې څلور سپوږمی ورته جوړې شوې .خپله سپوږمی هم په خيال کې ورغله .هغه سپوږمی چې په ټول کلي کې يې دنبکلاجوړه نه وه . له ځانه سره يې وويل :

ــ پلارمې دواده غم راته کوي .

له خندانه شين شو ، ړوند له خدايه څه غواړي دوې سترګې.

* * *

وخت تيريد واو بياهغه ورځ هم راغله چې زلمي په زيارتونو له خدايه

غوښته .
دزلمي موراو پلارعجيبه خوشحاله وو ،داسې خوشحالي هغوی په خپل عمرکې هم نه وه ليدلې . ولې به نه ووخوشحاله . ديوزوی واده يې وو . بياد سپورمۍ غوندې نږور .د کلي ښځو به دزلمي مورته ويل:

ــ ته هم بختوره يې سپورمۍ خو چې دچا په کورکې وي دلولوردې يې هم نه وي .

زلمی دسپورمۍ مينې يوځله له بې ځايه هوسونو نه وساته . دايوکال خو دسپورمۍ په مينه او دهغې په خوږو خبرو نه مړيده . موراو پلاريې هم ورته خوشحاله وو ، بياداسې ورځ هم راغله چې دوی ټولو ديوه نوي ميلمه دراتګ لاره ځارله . پلاريې ويلي وو :

ــ که خدای لمسی راکړونو دقلبې په غوايي به خيرات کوم . د زلمي مورهم داسې ډيرنذرونه منلي وو ، خو هغه دچاخبرده چې « دزړه چارې په جنت کې وي » دزلمي دزوی پرځای لورپيداشوه. دزلمي موراو پلارهم ډيرناامېده نه و.دزلمي مورته دکلي ښځوويل چې لومړۍ لوربختوره وي ،په دې پسې به خدای ډيرلمسيان در کړي . دزلمي موربه چې خپله لمسۍ په غېږکې واخيسته په خندااو خوشحالۍ به يې ورته وويل :

ــ سترګې دې له زلمي نه پټې کړې دي.

له يو کال نه هم ډيره موده کيده چې زلمي دشپې له خوادنشه يانو په محفلونو کې برخه نه وه اخيستې . کله کله به يې چيرته پټ يو نيم دچرسو سګريټې وځښلو. دورځې به چې چرسيانو وليدو نو ټوکې به يې ورپورې کولې او ورته ويل به يې :

ــ زلميه ! اوس خو دشپې له خوادکانو نو ته هم نه راځې، لکه چې لور ورته زنګوې .

کوم يوه خو به دچرسو سګريټې ورته ونيواو ورته وبه يې ويل :

ــ نورې خبرې پريږده خو يودم ونيسه، فقيربوټی دی بنده بيرۍ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې خداې چالان کړي .
زلمي به هم په ډيره مينه له سګريټې نه شنه لوګي پورته کړل.
دچرسولوګي دزلمي زړه ورو ورو دسپورمۍ له سترګونه خلاصاوه او په خپله غيږکې يې نيوه . زلمي بياد شپو له خوا دکانو نو او دنشه يانو محفلونو ته راشه درشه پيل کړه . عجيبه چيلم کښو ، په يوه ساه به يې دچيلم له سرخانې نه لمبې جګې کړی . زلمی اوس دپاخه پهلوان پرځای په پاخه چرسي مشهورشو. د چرسوپه جوړولواو پخولوکې يې خاص لاس درلود . چې کله به يې دچيلم سرخانې ته تيلی ولګاوه نو له شوقه به يې ناري ورسره پورته کړې:
ــ چې بنګ يې نه وې ننګ يې نه وي .چې چرس يې نه وي ترس يې نه وي .بري جارشم له فقيربوتې پاچايې کړم .ملک چې مړشي لکه له ديوال نه چې څپياکه راپريوزي او چرسي چې مړشي لکه لوی غرچې رنګ شي .
بيايې دچيلم له سره لمبې پورته کړې ،دوامدار توخي يې وکړل ، له سترګونه يې اوښکې روانې شوې او تټريې له خراشکونه نه تشيده. چې کله به يې ښه ډير خراشکي واچول نو په نيولې ساه به يې وويل :
ــ تټر صفا کوي تټر ، فقير بوتې دی فقير....
دزلمي سوراوسپين رنګ توراوښتی و ، لکه دچرسولوګی ، سترګې يې تکې سرې وې لکه له وينو نه چې ډکې وي . چې چابه وليد نو وبه يې ويل :
ــ دامست ومست ، خپله هستي يې و نه زغمله او پر خپله ځوانۍ مغرورو.
زلمی چرسو بيخي بدل کړی و. په رنګ ، کړو ،وړو ، خبروهر څه کې يې فر ق راغلی و. چې په کومه خبره به دې اخته کړنو ښه په زوراو زبربه يې درته کوله . له سپورمۍ سره دخپلې مينې کيسې او نورې ډيرې پټې

بربنډې کيسې ، په يوه به يې هم پرده نه اچوله .

يوه ورځ دخپل چيلم له ملګري سره له خپل کلي نه لرې ښار ته لاړ .

زلمي ورته وويل :

ــ هلکه رائه چې چرس خانې ته لاړشو ډير سخت خماريم او چرس هم دغوايي دژبې په اندازه چې نه وي په لږومې ګوزاره نه شي .

ملګري يې په خندا خندا ورته وويل :

ــ هلکه نه دې ده خوښه چې نن دتورو پرځای سپين ووهو .

زلمي ورته وويل :

ــ هلکه په سپينودې نه پوهيږم خبرې دتورو لونګينو چرسو کوه فقيربوتې دی فقير .

ــ يا ره که سپين دې ووهل نو مارغه به درنه جوړکړي او اووم اسمان ته به دې وخيژوي . اخردواړه زنګيدلي زنګيدلي پوډرخانې ته ننوتل . تک سپين پوډريې دژيړ طلايي کاغذ پر سرواچول . له نو ټونو نه يې نرې نرې نلکي جوړکړل او په خولوکې يې ونيول . دژيړ طلايي کاغذلاندې يې بل تيلي ونيول . تک سپين پوډر دتيلي له تاوه ويلي شول . دژيړ طلايي کاغذ پرمخ داسې وبهيدل لکه د پوډرې پر تک ژيړ مخ چې اوښکې روانې شي . دويلي شوو پوډرونرې لوګي يې په نريونلکيوکې زړونو ته تيرکړل . له دوی نه ډير کمزورې او تش جيبې پوډريان چاپيره کښيناستل . هر يوه به زارې ورته کولې :

ــ ځوانه يو کش به زه هم وکړم .

له زلمي نه سپينو پوډرومارغه جوړکړې و . په هوا کې ګرځيده سپينوپوډرو داسې په غيږ کې نيولې و ، چې نوريې هر څه ځينې هيرکړي وو . اوس به هر وخت پوډرو له زلمي نه مارغه جوړولواو په هوا به يې ګرځولو . ورو ،ورويې کور ، موراو پلارهيريدل . کوچنۍ ګلالۍ هم نه وريادېده . اوس کلي ته نه شو تلای هغه اوس سپوږمۍ ته هم سترګې نه

شوی نیوای . دزلمي جیب تش شو. زړه يې هم تش شو، دژوند له مینې نه . دسپورمۍ له مینې نه او..... پوډر دهغه دوجود یوه برخه وګرځیدل. هغه ته به چې پوډرونه رسیدل نو وجود به يې رنګ و. د پوستکي لاندی به يې میږي ګرځیدل . پر خپلو تیرونو کانو به يې دومره ځان وګرولو چې له پوستکي به يې وینې وبهیدې .دهغه وینې هم زیړ بخونې وې ، لکه د ډ ه رنګ ، لکه د پوډر ود کشولو ژیړه پانه .

* * *

خپل خپلوان په زلمي پسې ډیرو ګرځیدل .خوزلمی يې پیدا نه کړ. څنګه يې پیدا کړی وای ؟! ښارونه له پوډریانو نه ډک وو. ټول زیړ زبیښلی لکه ټول دیوې رنځورې مورزامن . زلمی به ډیرو خپلوانو دوستانو لیدلای وې خود پهلوان زلمي او پوډري زلمی ترمنځ دځمکې او آسمان غوندې فرق و .زلمي به ډیرو خلکو ته دسوال لاس نیوه . چا به چې دزلمي تک ژیړ زبیښلی مخ او نتلی سپینې سترګې ولیدې نو ځواب به يې داو :

ــ ځه ورک شې پوډري .

کله کله به دجومات په دروازه کې دلمونځ کوونکو څپلیوته غلی و. چې خلک به په لمونځونو وودریدل نو غوټه به يې پرې وکړه . یوه پوړی پوډر به يې پرې و اخیستل . دهلکانو له ډاره به دښار په څنګ کې کومې کندې ته ورته لاړشو او دکندې له غیږې نه به يې دسپینو پوډرو په غیږ کې ځان هواته وخیژاوه . یوه ورځ دبازار په منځ کې یوه دکاندار ناڅاپه چیغې کړې :

ــ داپوډري رانیسئ غلایې وکړه .

پوډري وړو وړو هلکانو راونیوا و سخت سخت يې وواهه . هغه به ایله خپل مخ ته دواړه لاسونه ونیول . ژړل يې له مخ نه يې ژیړ بخونه وینه بهیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

داڅوورځې هغه نه په ښارکې معلومیده او نه دجومات د څپلیو ترڅنګ . دښارد څنګ په یوه لویه کنده کې یوسپی غلی غلی ګرځیده او شاوخواته یې مخ اړولو . دکندې په غیږ کې یو څوک پروت و . څنګ ته یې د پوډرود کشولوژیړ کاغذاو داورلګیت ښه ډیرسوي تیلي پراته وو . سپی پراته سړي ته ورو ورو ورنژدې شو . سپی هم ډاریده هسې نه چې پسې راوینې شي . سپي خپله توده ژبه دهغه پر ژیړ ،وچ او یخ مخ ورو ورو را تیره کړه ، هغه نه راو ینښیده لکه چې ښه اوږده خوب وړی و .

۱۳۷۰ پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنکی ځانګه

بنا پیرۍ شیبه په شیبه د ګل پوښتنې ته راتله . له ډیرې اوږدې مینې وروسته د دوی دواړو کوژدن شوې وه. بنا پیرۍ اوس هم د ګل پوښتنې ته راغلې وه او د ګلدان په خواکې ولاړه وه. هغې به هر وخت اول د ګلدان زیارت کاوه . په ژوروسوچونو کې ډوبه وه . په ګلدان کې مرغیجنو ګلونو دیوه ښه پاسته باران انتظار کاوه. بنا پیرۍ داځوورځې مخکې د ګل تنکۍ ځانګه په ګلدان کې دراشنه کیدوله پاره ښخه کړې وه .هغې په آسمان کې خوږې وړې وریځې ولیدې پر ځیره یې له امیده ډکه موسکا وغزیده ، او له ځان سره یې وویل :

ـ ګوندې زما ځانګه هم راشنه شي او غیږیې له ګلونو ډکه شي .

بنا پیرۍ په ډیرفاتحانه انداز څنې څنډ وهلې اوله وریځو ډک آسمان ته یې سترګې پورته کړې . یوځوپاسته پاسته ځاځکې بې پر اننګورا ووریدل .اننګې یې لکه د ګلاب غوټۍ تک سره واووښتل . غوښتل یې چې له ډیرې خوښۍ نه ناړې وکړي ، او پر ګل هم زیرې وکړي چې ... خوناځاپه یوه توندې سیلۍ راوالوته دباران تنکې ځاځکې بې لکه د بلبلانو

ستـرګي آسـمان ته پورته کړل . ناترسـه تندورنود باران سـتـرګی په مـتـروکـووهلي . دباران سـتـرګي وپرسـيـدي ، اوشـيـبـه وروسـتـه درندوسـترګوپه څـيـرزلی راو ،وريده . دزلی يوڅـوغـتـي داني په ګلدان ولګيـدي او ګلدان مـات شـو . ښـاپيـری چيـغـي وکړي ،مـات ګلدان يې لکه خپل مات زړه په غيږکي راواخيست . زلی ښاپيری ته په قهرشوه او پر تنکيولاسونويي وويشته . زلی غوښتل چې مات ګلدان دښاپيری له تنکيـولاسـونـو وغـورځـوي . له لاسـونـونـه يې تکي سـرې وينې وبهـيـدې خوبيايې هم مـات ګلدان له لاسونوونه غورځـيده . په وينوسـور ګلدان يې په خپلو زخمي لاسـونـو کـي کـوتـي ته راوړ . ګل په کټ کـي پروت و . نری نری زګـيـروی يې کـاوه . نـاڅـاپه ،په کـټ کـي په لټ راواوښت او سـوې کړيکه يې وکړه :

ــ له تـانه يې هم دسروګوتـه ... دګل ژبه دسرود ګـوتـي پـه تکي وچه ودريده . ښاپيری په منډه ورغله :

ــ نه ..... نه ګله ... داده ... دسروګوتـه ... دسروګوتـه مې په ګـوتـه کـي ده ته وګـوره ... لاس مې وګـوره ... تولې ګـوتـي ... تولې ګـوتـي مـې هم جوړې دي . ګل يې ښکل کړ اودسروګوتـه يې دګل سـترګوتـه ونـيـوه . ګل بې سـده شـو . دښـاپيـری زړه پښـوتـه ولـويده . دګل لـه کـوره راووتـه . دښاپيريانو په ښارکي هرې خواته دغشوشغاخوره وه . ښاپيری بيخي ، لکه کنه داسي وه . هغې دغشوآوازونه ،نه اوريدل . په غـوږونو کـي يې دګل نريونريـوزګـيـرويو ځـاله جوړه کړې وه . د ګل پر هغـه ځـانګه يې زړه سـوځـيده چې تازه يې په ګلدان کي دراشنه کـيـدوپه خاطرښـخه کړې وه . ډيرو او ښکو يې په سـترګـو مـهـرونه لګولې وو . ښـاپيـری ليـونـي ليـونـي ګـامـونه اخـيسـتل ، نـاڅـاپه يې پښـه لـه کـوم شـي سـره ولګـيـده ډيره سـخـتـه راوغـورځـيـده . لـه سـتـرګـونـه يې داوښکو غټ غټ څـاڅکي لرې وغورځيدل . ناڅاپه يې ستړګي خلاصې شوې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښارپه څلورلاري کې همغه سپاره ولاړوو. د تولو آسونه داسې تک سره وو، لکه په وينو کې چې لمبيد لې وي. ښاپيرۍ ته تول سپاره دنکلونو د ديوانو غوندې وبريښيدل. په خپله هم، لکه دنکلونو ښاپيرۍ ويرې واخيسته. لاره يې بدله کړه، گام پر گام يې شاته کتل چې د سپروورپام نه شي. د سپرومشرد تولوپه سرکې ولاړو. په گوته کې يې د سروگوته ځليده. تورې يې لکه د دوزخ داورلمبه پرک واهه. د ده او د ده د آس په سترگو کې يو عجيبه فاتحانه غرورگډيده. د سپرومشرد مخامخ غره په هغه لوړه څوکه کې سترگې گنډلې وې او له ځان نه د يرراضي معلوميده. ځان ورته دنکلونو له ديونه هم زړوروبريښيده. دی داځوکاله دنوموړي غره هرې څوکې ته څوځوځله ورختلی و. ده به په دې غره کې دښاپيريانو ښکارکاوه. دی به چې دې غره ته د ښاپيريانو په ښکارپسې تلونو په هر گام به يوه لپه طلاورکول کيدې.

د سپرومشرد غره له لوړې څوکې نه سترگې راکوزې کړې. له خپل بيدار، بخت نه د يرخوشحاله بريښيده. له خندانه شين شو. تولو سپرو وخندل او بياتول آسونه له مستۍ نه وششنيدل. د سپرو مشرد خندا په څپو کې وويل:

ــ هم موښکارکړل او هم راته رام دي، دې ته وايي بخت.

د سپرو مشر سپرو ته مخ ورواړاوه:

ــ تاسې پوهيږئ چې څوک يادوم؟

سپاره له خنداشنه شول:

ــ نورنو څوک يادوې خوهمدا ښاپيريان يادوې.

د دوی خندادښاپيريانو دښارگوټ گوټ ته ورورسيده.

د سپرومشرله د يرې خوښۍ نه نارې وکړې:

ــ تاسې وگورئ هغه نه ده؟

تولو سپروپه يوه آواز وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ همغه ده .

دسپرومشرد مارش غږوکړ. ټول سپاره دستر گوپه رپ کې ورورسيدل . ښاپيرۍ، لکه بازوهلې مرغۍ له سرنه ترپښوپورې لړزيده . لړزيدلي گامونه يې يوڅه گړندي کړل . سپين تکرۍ يې له سره وښوييده ، مرهم اوپنې يې له لاسونو وغورځيدل . ښاپيرۍ يوناڅاپه ،په ځمکه پورې ميخ شوه . مرهم اوپنې دسپرو دمشرد آس ترپولادي نالونو لاندې شول . دښاپيرۍ په زړه کې ديوه سخت دردڅړيکه خوره شوه ، لکه چې زړه يې د آس ترنالونو لاندې شوی وي ، لکه مات گلدان چې د آس ترپښولاندې ذرې ذرې شوی وي ، لکه د گل پرې شوې گوته داس ترپولادي نالونو لاندې شوې وي ،له ښاپيرۍ نه چاپيره سپاره راتاوشول ،لکه غرڅنۍ چې د پرانگانو په منځ کې راايساره شي . دسپرو مشرله خندانه شين شو. خندايې دښاپيريانو ښار ولړزاوه . ښاپيرۍ ته يې وويل:

ـ ته خبره نه يې چې دهوا مرغۍ هم له مانه ،نه شي خلاصيدای . دښاپيرۍ په مرۍ کې لاړې وچې وې . خوله يې خبروته نه جوړيده . دسپرومشرله آس نه راکوزشو. ښاپيرۍ د خپل کين لاس په غچې گوته کې دسروگوته دښي لاس په ورغوي پټه کړه . دسپرودمشرورپام شو.له خندانه شين شو:

ـ ښاپيرۍ جانې ته مه ويريږه له تانه دسرو گوته نه اخلم . گوته دې هم نه غوڅوم. رښتيا گل څنگه دی ؟ پرې شوې گوته يې څنگه ده ؟ باورو کړه ستا په خاطر مې پريښود کنه ؟...

دسپرومشريوه اوږده خنداوکړه . ښاپيرۍ، لکه پانه رپيده سپين يې هم له خولې نه ،نه خاته دسپرو مشرورنژدې شو:

ـ ولې داسې رپيږې ؟مه ويريږه هيڅ هم نه درته وايم . هو ! هو ! داڅنې دې څنگه بربندې دي ؟ دسپرو مشرد ښاپيرۍ په څنو تکرۍ ورسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړ. دسپرو دمشر په ګوته کې دسرو ګوتې پرک وکړ. دښاپیرۍ په سترګو کې، لکه مات غمي او ښکې وځلیدې. دسپرو مشر بیا په خبرو پیل وکړ:

ــ ګوره ښاپیرۍ! اوس خومې تکرۍ هم ستا پر مخ درسم کړ، ستا پرده مې وکړه اوس خو...

اوس خو ته... اوس خو ته دګل نه یې! ته... ته زمایې... زما... پوه شوې؟

دسپرو مشر ښاپیرۍ ته خوله ورنژدې کړه. له خولې نه یې دشرابو توند بوی ختو. ښاپیرۍ وبوږنیده او ناڅاپه یې پر مخ ورتو کړل.

شیبه وروسته دسپرو مشر او سپاره بیرته راوګرځیدل. د آسونو پښو پر ځمکه سره خاپونه جوړول. په نالونو کې یې تار تار څنې ښخې وې. دسپرو دمشر توره په وینو تکه سره وه. لکه د دوزخ داور لمبه پرک یې واهه. په ګوته کې یې دوې دسرو ګوتې ځلیدې. ګل نرۍ نرۍ زګیروی کاوه دمات ګلدان پر سریې مړې مړې او ښکې راڅڅیدې او دښاپیریانو پر ښار زلۍ وریده.

پیښور ۱۳۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه دالماسو غمي

که څوک سوګند وکړي چې زه به له خدای سره خبرې کوم دخدای کتاب دې ولولي سوګند به يې پر ځای شي . ((په دنيا کې هيڅ داسې وچ اولمدد نه شته چې دخدای په کتاب کې يې ذکر نه وي راغلی))دخدای په کتاب کې راغلي دي :

ـ دخدای دلارې شهيدان به له تولو نه ښکلي جنت ته ځي . په جنت کې يو جنتي په هغو ښلاګانو کې لوبيږي چې په دنيا کې دهغسې ښکلاګانو تصور هم نه شي کيدای.

مورږ شاعران هم عجيبه ليونيان يو ، يوه ښکلاله بلې ښکلا سره تشبيه کوو او يا بيخي د يوې داسې ښکلا لپاره چې په شعر کې يې نوم هم نه وي را وړل شوی يوه بله ښکلا د مستعار نوم په توګه راوړو .ماهم دې ځله داګناه کړې ده . يو ځل مې په يوه شعر کې دخدای پاک د کتاب لپاره دخدای پاک شوندې د مستعار نوم په توګه راوړې دي . په يوه شعر کې مې ليکلي وو :

ـ « دخدای پرشوندو يز داني موسکا خوره وره شوه »

توبه مې دې وي خدايه ! ګنهګار مې مه کړې ،نعوذبالله زه خو نه

پیامبر یم او نه والي، بس یو شاعر یمه هغه هم یو لیونی شاعر . په هم دې شعر کې مې له خدای پاک نه پوښتنه کړې وه :

ـــ «خدایه ته ووایه اوس چېرته ګرځي ؟»

دا ډېر اوږد شعر دی او ددې شعر دقهرمانې کیسه به ټکي په ټکي درته وکړم . لومړی داهم واورئ چې ځینې ملایان او ځینې له خبرونه خبرې جوړوونکي خلک پرما ډېر زیات په غوسه وو . دوی هم ملامت نه وو ، ځکه دوی دلیل وړاندې کاوه چې په شعر کې لوی خدای داسې ګنډل شوی چې ګواکې جسم لري . یعنې دخدای دشوندو ذکر په شعر کې راغلی دی . ما له دې تورونو څخه په دې ځان خلاصاوه چې دخدای پاک دمقدس کتاب قران لپاره مې دخدای دشوندو مستعار نوم راوړی دی .. یعنې پرځای استعاره مې راوړې ده چې پر خدای مین خلک ورباندې پوهیږي . ځکه قران دخدای خبرې دي او له خبرو سره ژبه اوشوندې ډېر نژدې نسبت لري . خیر په هر صورت داخبرې خو ورو ،ورو سړې شوې ، که رښتیا درته ووایم زما دشعر هنګامه هم سړه شوه . زه په دې هم ځوریدم چې ددومره لویې او پاکیزه قهرمانې لپاره دویل شوي شعر هنګامه خو باید ابدي وای . ځکه هغه خو د پرښتو کالي په غاړه اسمانو نو ته تللې وه چې هلته یې دسپوږمۍ تکه سپینه چمبه وهله او دخپل ازاد ناویتوب خوږه او لاهوتي سندره یې غږوله . اوس به له تاسو سره سوال پیدا شوی وي چې هغه څنګه له تیاره ښاره آسمان ته لاړه . کیسه داسې ده :

هغه ښار خو تاسې ټول پیژنئ چې دا ډېره موده کیږي هلته رښا مړه شوې ، ژوند زخمي شوی باروت را ژوندي شوي له مرګ نه ښامار جوړ شوی دی او دښار لمر یې په ستونې کې پټ کړی دی . دشپې دسپوږمۍ او ستوروپه تتو هندارو کې دلمر درښا مخ نه لیدل کیږي . دښار دګلونو لوګډ دی او دښار ټول دیوالونه زخمي زخمي دي . دښار هره

کوڅه یوه نوې او ژوندۍ کربلا ترسیموي . له دې نه هم خبر یئ چې په
دې تیاره ښار کې دانسان په جامه کې ځینې ابلیسان هم ګرځي . دوی
په لاسونو کې اور او په سترګو کې داغونه ګرځوي . دوی ښکلاګانې
سوځوي اوسپینې لمنې توري او داغمنې کوي . ددې ابلیسانو یوه ډله
اور په لاسونو او داغونه په سترګو کې دښار دیوې مانۍ شپږم پور ته
وختله ، دمانۍ په شپږم پور کې دشاعر دیوه ناویل شوي شعر پاکیزه
قهرمانه اوسیده چې د پرښتې په څېر پاکه او دیوه ځلانده ستوري
غوندې بې داغه وه . قهرمانې لاسونه لپه کړي وو اود لوی خدای نه یې
خپل تیاره ښار ته درنا دعا کوله چې ناڅاپه یې د دروازې ډبر سخت
غرب واوریده . قهرمانه ولرزیده او په شوندو کې یې درنا دعا نیمګړې
پاته شوه . مخامخ یې دابلیسانو ډله ولیدله چې په لاسونو کې یې اورونه
او په سترګو کې یې داغونه وو . قهرمانې دسپینې مرغۍ په څېر ځان په
پنجره کې ولید . د ابلیسانو پر داغمنو سترګویې لعنت ووایه . دژوند
پنجره یې له شپږم پورنه لاندې را وغورځوله او د پرښتې په څیر آسمان ته
لاړه . اوس چې پر کیسه پوی شوئ تاسې به هم وایئ چې د داسې
قهرمانې لپاره خو د داسې شعر ویل په کار و ، چې د قهرمانې دروح په
څېر ښکلی وای . باور وکړئ چې زه په خپله هم ځوریدم چې یوې ډېرې
سترې قهرمانې ته مې ولې داسې شعر ویلی چې څوک یې نوم هم نه
اخلي . په هر صورت کیدای شي ستاسو زړه راباندې سوځیدلی وي
داسې هم نه ده . کله چې څه موده وروسته د قهرمانې تیاره ښار ته لاړم نو
د قهرمانې هغه ګاونډي ته ورغلم چې د تیاره ښار لپاره درنا پر
سندرومین دی . دښار خلک دده په باب عجیبې کیسې لري . وایي :

ـ ډېر غریب دی خو مینه یې ډېره غني ده . له ووجود نه ضعیف
او عزم یې د غره غوندې کلک دی . دی باید دښارلیونی مین وګڼو . دی
دښار په غره کې اوسیږي . د غره تولې وني آسمانه ته غځیدلې چې د غره
لاسونه بلل کیږي . دا لاسونه په خپلو لپو کې درنا دعاګانې خدای ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوي . پاس له آسمان څخه دغره پرسر او دغره پر لاسونو داور له سيلۍ سره يو ځای دتبرونو باران وريږي دغره ډبر لاسونه دغره په پښو کې غوڅ ، غوڅ پراته دي . دښار دليوني مين تولې جامې داور سيلۍ وړې او سوځولې دي . دښار ليوني مين ددې لپاره چې تياره ښار ته يې لږ رڼا ورکړې وي داور او لمبو کالي اغوستي او ځان يې هم له بربنډ توب نه ساتلی دی. په کوم غره کې چې دغه ليونی مين او سيږي په دې غره کې دتکو سپينو او بې داغه الماسو ستره خزانه پرته ده . دښار مين دا خزانه دښار دتولو مينانو او ښکلو لپاره ساتلې چې يوه ورځ به يې په ډالۍ کې ورکوي . په ښار کې دابليسانو هغو ډلو چې په لاسونو کې يې اورونه او په سترګو کې داغونه لري دمين پر خزانه ډبر ځله يرغلونه وکړل . غر يې زخمي ، زخمي کړ خو دښار مين او دخزانې ساتونکي يو غمی هم ورنه کړ . مين ته هرغمی دايمان په څېر گران دی . دا بيخې دمعجزې په څېر کله کله پښښيږي چې غر دموم په څېر نرم شي او دښار مين دنور په لاسونو دوه غبرګ غمي را واخلي او دډالۍ په ډول يې چاته ورکړي. دا دښار دخلکو خبرې وې . زه حيران شوم چې دا څنګه تول خلک په استعارو ، تشبيهاتو او سمبولونو خبرې کوي . دوی لکه چې تول شاعران شوي دي .

زما په زړه کې دښار دقهرمانې کيسه داسې غوټه شوې وه لکه دښار دليوني مين په غره کې پټ دالماسو غمي . ما داغوټه په زړه کې نه شوه ساتلای .زه نېغ دښار ليوني مين ته ورغلم . په دې هيله چې دخپل زړه غوټه ورته وسپړم . دقهرمانې سندره مې ورته واوروله . دسندرې له اوريدو سره سم دښار دليوني مين داوسيدو پر غره يوه ښکلې او غم انګيزه زلزله راغله او ماته يې دنور په غبرګو لاسونو ددې برو سپېڅلو او بې داغه الماسو دوه غبرګ غمي راکړل . په غميو کې دتياره او ژوبل ښار ژوندی تصوير پروت و. دا دوه غمي دکابل دوه شاعر دوې ځليدونکې اوښکې وې چې د « ناهيدې » دروح په څېر سپېڅلې او بې داغه وې.

پيښور ۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

له نرگسه تر نرگسه

..... څه چې زه ليکم دا زما فطری حق دی . ته په دې کې څه مه وايه چې زما په باب ولې ليکنې کوې . پر تا باندې چې کوم شاعرانه کيفيت راځي او يا له يوې شاعرانه پېښې متاثره کيږې او شعر ليکې ايا چاته حق ورکوې چې تا ته ووايي :

ـ داشاعرانه کيفيت پر تا ولې راغی ؟ ته ولې له يوې پېښې متاثره شوې ؟ له کومې پېښې چې ته متاثره شوې يې او يا همداسې په نا خود اګاه ډول په خپل وجود کې ،په خپل زړه کې ، په خپل روح کې سندريز کيفيت حس کوې ، دزړه په خواکې دې په ګوګل کې په عمودي ډول خوږې خوږې څېريکې پورته راولاړيږي اوددې ټولو خوشالوونکو او يا غمووونکو دردونو په نتيجه کې کوم شعر ليکې ايا چاته حق ورکوې چې تا ته ووايي :

ـ دا ډول کيفيت ولې پر تا راغی ؟

زه خپل ځان ته هم حيران يم چې ستا په تش ليدو او اوريدو پر ما دادومره بدليدونکې زلزله ولې راغله ؟ زه خيال کوم چې لوی خدای زما دزړه ، تخيل .....واک ستا په لاس درکړی دی . ايا دارښتيا ده ؟ ته

خو دې لږ له شپږم حس نه پوښتنه وکړه . زړه مې غواړي دژوند ټولې ښکلاګانې ، غمونه ، دردونه ، بريالیتوبونه او ناکامۍ یو په یو تاته ووایم . دا فطري ده چې هر انسان ، په خاص ډول کنجکاو او هنرمند انسان په خپل زړه کې ډېرې غوښتې لري . هر څوک غواړي چې د زړه غوښتې یو چاته وسپړي . باور وکړه په خپل ټول عمر کې هر چېرته چې تللی یم خدای ډېر ښکلي دوستان راباندې لورولي دي چې یوه نیمه د زړه غوښته ورته سپړم او د زړه بار سپک وم . خو ستا له لیدو او پېژندو را په دې خوا مې زړه له داسې ښکلو غوښتو ډک شوی دی چې څوک یې په سپړېدو نه پوهیږي . زړه مې دا غوښتې دالماسو او مرغلرو په څېر ستا د راز غاړې ته ساتلې دي.

زه پوهېږم څومره چې زه ستا په باب بې کراره یم او څومره چې زه ستا په باب فکر کوم ته کیدای شي زما په باب هغسې بیکراري او هغسې فکر ډېر لږ هم ونه لري . ته داسې مه وایه چې زه ولې تاته مخاطب یم ؟ داهغه خبرې دي چې زه یې باید تاته وکړم . داخبرې بایددهوا د مرغانو په څېر آزادې وګرځي . زه پر دې مرغانو داظلم نه کوم چې د وجود په پنجره کې یې بندیوان کړم . زما د خبرو مرغانوته ، ته د یوې ښکلې او سمسورې ونې حیثیت لرې . یوه ونه مرغانوته نه شي ویلی چې تاسې زما پر څانګو مه کښېنئ.

سره له دې چې ته یوه شېبه هم زما د رازونو اوریدوته نه یې ناسته خو زه بیا هم تا د خپل ځان لپاره د ټولونه ښکلې همرازه ګڼم . ته به پر دې ګډو ودو وخاندې خو زه پر دې ګډو ودو نه شرمیږم او په ډېر صداقت سره دا هر څه درته لیکم . دا هر څه چې زه یې همدا اوس لیکم دا هغه خبرې دي چې همدا اوس زما په روح او زړه کې لکه د شنو اوبو ویالې روانې دي. پر دې خبرو مې نه مخکې فکر کړی او نه مې مخکې تیارې کړې دي .

ته چې ما دخپل ځان په باره کې هر څه ګڼې هغه ستا خوښه ده خو زه روحًا پرتا او ستا په باب دفکر او ریاضت کولو روږدی یم .لکه یو شرابي او یا بل سخت نشه یي چې پر یوه نشه روږدی شي بې له نشې نه کرار نه لري . داداسې عادت نه دی چې پرېښودل یې اسان وي. پردې عادت « تاسره په عالم رویا کې مشغولیدل ،مینه لرل » زما د ، وس خبره نه ده . دا یوه خدایي پېښه بولم چې له دې پېښې خلاصیدل دخدای په لاس کې دي . نه پوهېږم چې خدای به په دې باب نور څه کوي ؟زه پردې مقدسه نشه روږدی شوی یم او دانشه له عبادت نه هم مقدسه بولم . ستا په باب چې وخت په وخت څه کیفیت راباندې راځي دا به درته لیکم او درلیږم به یې . که ته پر دې لیکونو ډېره خپه کېدې ستا خاطر به دومره وکړم چې دالیکونه به نه درلیږم خو له ځان سره به یې ساتم. زه ستا لپاره له خپل عشق نه رنګین او شاعرانه جهانونه جوړوم .

نیمه شپه ده ،دریکشو اوازونه دشپې چوپتیا ماتوي . زه دخپلې تنها کوټې په کټ کې ناست یم او پر مخامخ میز له ننګرهار څخه راغلي میلمانه نرګس راته سترګې ستر ګې دي . دیوه نرګس دګل پرپانه ستا دنوم اول او اخر توري لیکل شوي دي همدا نن مازدیګر مې په ښار کې دیوه ماشوم په لاس کې دنرګسو ګیډۍ ولیدې ماته یې دتېر کال دنر ګس ګلونه راپه یاد کړل چې وخت په وخت به مې اخیستل او ستا نوم به مې پرې لیکه . دتېر کال هغه نرګسي خاطرې رایادې شوې چې ته یو څه مهربانه وې .ما له ماشوم نه دترګسو ګیډۍ ستا په نوم او زما دوطن په نوم واخیسته. ماشوم راته وویل چې دا کابل نرګس دي. زه پوه شوم چې د پېښور خلک ټول افغانستان ته کابل وایي .له نرګسه تر نرګسه غمونکې شېبې مې یوه په یوه پر زړه راووریدې .له صدر نه تېر مانبام پلی راروان وم د خپل دفتر ترځای تاون پورې راتلم. په لاره کې مې « دشاعر او نرګس » په نوم یوه شاعرانه درامه ګی په زړه کې جوړیده

.ډېر خوشحاله وم چې يو تخليق به وکړم او يوه کوچنۍ شاعرانه ډرامه
ګۍ به ولیکم. له نرګسو نه به پوښتنه وکړم چې له ننګرهار نه ولې
راغلئ ؟ولې داسې ستړي بربښئ ؟ له تورخم نه څنګه راتېر شوئ ؟
نرګس به له دې نه ډېر خوشحاله وي چې دخپل ځان غوندې غمجن او
ستړی وطنوال يې پيدا کړی دی . دزړه خواله به راسره وکړي او خپل
کوچنۍ خوډک زړونه به راته تش کړي . دزخمي بلبلانو اوستړو بوراګانو
کيسې به راته وکړي او دوطن دنجونو دتشوا وربلونو کيسې به راته
وکړي. زه په دې خيالونو کې راورسيدم . دنرګس ګلونو ته مې ګلدان جوړ
کړ . دګلدان تېرې څوکې زما ګوتې هم ژوبلې کړې . نه پوهيږم زما هغه
ځيبره لاسونه ولې دومره تنکي شوي دي ؟دګلدان له اوبو سره مې دوه
څاڅکي وينې هم ګډې شوې . دنرګسو ګلدان مې مخامخ پرمېز راته
کېښود او دحال په ژبه مې ورته وويل ښه اوس کيسې وکړئ. نرګسو
دخپلو کيسو پرځای ستا کيسې را واخيستې .اخ ظالمې ! زما په تولو
کارونو کې لاس وهنه کوې ، خدای دې انصاف درکړي .

۱۹۹٤/۱۱/۱۸پېښور ټاون ،نيمه شپه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګينه ورکه

په ماشومو اداګانو د شاعر څنګ ته ورغلم. شاعر ستر ګې نه
ړپولې اوله ځانه ډبر لرې تللې و. ما پر خپلو څنګو لاسونه را تېر کړل او
د بنګړو شرنګا مې خوره شوه خو شاعر خپل ځان ته رانغی. هغه لکه چې
نه زما د بنګړو شرنګا اوريدلې وي او نه يې زما د څنګو اولونګينو امیلونو
خوشبويي حس کړې وي. همداسې په خپله ورکه پسې ورک و. يوه شېبه
يې په څنګ کې ودريدم. ورو ورو او په منظم تا ل مې له ځمکې سره پښې
وهله. د پايزيب نرۍ شرنګا مې د شاعر له تخيل سره د شاعر په ورکه
پسې ليږله. له ځان سره مې وويل:

ــ چې دا بيا په کومه رنګينه ورکه پسې ورک دی؟

زه يوې شېبې انتظار هم ستړې کړم. د ډې لپاره چې د شاعر پام
د خپل ځان پلو را واړوم او خپله ورکه زما په ستر ګو کې ولټوي په ناز ناز
مې يو بيت ورته ووايه:

ــ راځه په يوې ورکې پسې د واړه وګرځو
لاسونه کړو يو بل ته ورپه غاړه وګرځو

شاعر ستر ګې نه ړپولې اوزما بيت يې وا نه ورېد. په ناز او شوخی

مې ورته وویل:

ــ لیونیه سلام!

زما سلام یې ادا نه کړ او زه له خندانه شنه شوم. زما خندا په غرونو کې انګازه خوره کړه. شاعر دستر ګو په رپ کې خپل ځان ته راوګرځید او ډېره سخته کړیکه یې وکړه:

ــ اخ ظالمې! مړدې کړم.

زه بیا له خندا نه شنه شوم او په خندا خندا کې مې ورته وویل:

ــ ولې خو تا به ویل چې خندا دژوند مالګه ده. خو تا به ویل چې زه او ته باید وخاندو.

زه بیا له خندانه شنه شوم اوشاعر ته مې وویل:

ــ خانده کنه، خانده چې خندا مو سندریزه شي. شاعر نری زګیروی وکړ او زما پرخوله یې لاس کښښود:

ــ دخدای په خاطر مه خانده.

شاعرهمداسې نری نری زګیروی کاوه. لکه چې ما په زهرو لړلې تېره توره وهلی وې او بیا مې پر زخمونو ورته چاڼ شوې مالګه دوړولې وې. لږه شېبه وروسته د شاعر زګیروی غلی شو او ما ته یې ځیر ځیر کتل. ستر ګې یې له پوښتنو ډکې وې. مایې په ستر ګو کې تولې پوښتنې ولوستې، د بوې پوښتنې ځواب هم راسره نه وځکه مې ځان تېر کړ او خبره مې په بله واړوله.

ما ځان دماشومې غوندې مرور کړ او پر تنډه مې ګونځې راخورې کړې. ماشوم ناز مې له ماشوم قهر سره ګډ کړ او شاعر ته مې وویل:

ــ ته چېرې تللی وې؟

ــ په یوې ورکې پسې.

ــ په کومې ورکې پسې؟

ــ په یوې ښکلې او رنګینې ورکې پسې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــ ودې نه موندة؟

ـــ نه !

ـــ اوس يې نه لټوې ؟!

ـــ ولې نه ،اوس يې هم لټوم .

ـــ اوس يې چېرته لټوې ؟

شاعر موسکې شو او راته ويې ويل:

ـــ ستا په سترګو کې.

ماته خندا راغله خو دې پر ژړ مې ځان له خندا نه وساته.

شاعر همداسې زما په سترګو کې سترګې ګنډلې وې . ماورته وويل:

ـــ خبرې وکړه .

شاعر وويل:

ـــ رانه ورکې دي .

بيا خندا راغله خو مې نه خندل .

يوه شېبه چوپه وم خو له چوپتيا نه په عذاب شوم . ځان مې يوځه زړور کړ او د شاعر د جيبونو په لټولو مې پيل وکړ. شاعر حيران شو او راته وېې ويل :

ـــ څه شی لټوې ؟!

ماورته وويل :

ـــ خپله ورکه لټوم .

شاعر وويل:

ـــ ستاورکه څه نومېرې ؟

ما ځواب ورکړ:

ـــ ستا سندرې .

ما د شاعر له جيب نه شعرونه را وايستل. شاعر وويل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــ داخو ټول تاراوړي دي او ټول به تاته ياد وي .

زه حيرانه شوم او په خپل ياد مې زور را وړ :

ـــ ما کله راوړي دي ؟

په ياد مې نه شول خو د شعرونو په لوستلو مې پيل وکړ . د شعر هر توری لکه يوه اوښکه او په هره اوښکه کې يوه سلګۍ . د شعرونو مضمون لکه زخمونه او دردونه . دیو څو شعرونو له لوستلو وروسته مې سترګې له اوښکو ډکې شوې او وړې وړې سلګۍ مې پيل کړې . شاعر ناڅاپه کړيکې وکړې:

ـ اخ ظالمې مړ دې کړم .

ما په ژړا ژړا کې په ډېرې عاجزۍ ورته وويل :

ـ ولې ما خو څه خندلي نه دي !

شاعر په زګيروو کې راته وويل :

ـ خو اوښکې هم مالګيني دي . او د ژوند د زخم لپاره .....

خبره يې پوره نه کړه او نري نري زګيروي يې پيل کړل لکه زما خوب چې چا په زهرو لړلې تېره توره وهلی وي او پرزخم يې چاڼ شوې مالګه دوړولې وي .

زه له خوبه راوينبه شوم او شاعر د يوې رنګينې ورکې غوندې را نه ورک شو .

۱۹۹۵/۱/۱۳ پېښور د شپې څه باندې يوه بجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنبته

لکه چې اوس هم دهغې تنکی لنبتې شغ اورم .زمور استاد ډېر قهرجن سړی و .له چا نه به چې پرونی سبق هېر و په تنکی لنبته به يې واهه .استاذ به هر سهار له خپل ځان سره يوه ګډی تنکی لنبتې راوړې او دتولګي په کنج کې به يې نېغې کېښودې .مور به يو ځل خپلو کتابونو ته بيا په کنج کې دتنکيو لنبتو ګډی ته بيا تور ې تختې ته او بيا داستاد دتندې تختې ته وکتل .مور به داستاد په تنډه کې رنا يې لتوله .که داستاد په تنډه کې به مو يوه ذره موسکا وليده په زړونو کې به خوشاله شوواو که داستاد تنډه به تروه وه زمور زړونه به لکه دمني پانې ورپېدل او په زړونوکې به دلاسونو سوی راوګرځيده .زمور په زړونو کې به سړې ليکې تېرې شوې .استاد به وويل:

ــ تاسو بايد سبق په ياد کړئ ! له تاسو نه بايد سبق هېر نه شي !

زه نه پوهېږم چې تاسې ولې له سبق سره مينه نه لرئ ؟!

مابه په زړه کې وويل :

ــ ياخدايه ته مې له سبق سره مينه پيدا کړې .ياخدايه ته مې داتول کتاب داسې په ياد کړې چې يوتکی هم رانه هېر نه شي.

مورښه د تولګي پرزاړه پېښول ناست وو ،استاد به زمورږ په منځ کې ګرځيده اولکه پوليس چې ډډ پرو خلکو په منځ کې مجرم لټوي که له استاد سره به موستر ګي ولګيدې لکه سړی چې بربښنا ونيسي ټکان به مو وخوړ اوستر ګي به مو له استاد نه بل خواواړولې .استاد لکه زمورږ په زړونو کې چې ناست وي ،زمورږ له منځ نه به يې هغه څوک د پرونې درس د يادونې لپاره پورته کړ چې پرونی درس به يې هېر شوی و .بيا به مو ناڅاپه داستاد د تنکی لښتې شغ واوريده .له چانه به چې پرونی سبق هېر و ټول به يې تنکيو لاسونو ته په تنکيو لښتو ووهلو .داستاد تنکی لښتې سخت سوی درلود .مورږ ټول ماشومان ووچې استاد به ووهلو خامخابه موژړل .کومو هلکانو به چې داستاد له لښتې ژړلې وو بيا به نورو هلکانو ملنډې پرې وهلې او ورته ويل به يې :

ــ ته خو ډېر ژاړن يې !

هلکانو به زړونه تينګول چې داستاد له لښتې ونه ژاړي چې د نورو هلکانو د پېغور نه شي .هغه ورځ مې اوس هم په ياد ده لکه داستاد د لښتې شغ چې اوس هم اورم .له مانه پرونی سبق هېر شوی و .زه په ټولګي کې ډېر خپه ناست وم .له ځان سره مې ويل :

ــ اف خدايه داسبق له مانه ولې هېريږي ؟ دازه ولې سبق نه شم يادولی ؟

په زړه کې مې ډېرې دعاګانې کولې :ياخدايه ته خو نن داستاد ستر ګي پرما وټرې چې هېڅ مې ونه وينې .ياخدايه! ...ياخدايه...

يو وار اللحمد اودرې واره قل هو والله احد مې وويل اوپر ځان مې چوف کړل .....بيا مې الحمد الله پيل کړه لامې پورې کړې نه وه چې استاد راباندې غږ کړ :

ــ ته پاڅه پرونی سبق ووايه !زه لکه پانه رپېدم د درس له ويلو وړاندې مې خپل ښی لاس استاد ته دوهلو لپاره وړاندې کړ .دوه درې

لنبتي يې سخت سخت ووهلم .بنې لاس مې دځلورمې لنبتي تاب نه درلود .بيامې کين لاس داستاد تنکی لنبتي ته دوهلو لپاره ورواندې کړ .استاد کين لاس ته هم خپله تنکی لنبته بېدربغه راخلاصه کړه. لنبته زما پر کين لاس باندې ماته شوه خو زما په کين لاس کې يې ژوره تغمه جوړه کړه .سخت درد مې حس کړ خو دنورو تولګيوالو له پېغوره مې زړه تينګ کړ .لاسونه مې په تخرګونو کې ونيول او له ځانه سره مې پټ پټ ويل:

ـ وی الله ... وی الله .... استاد ته مې پټې پټې په زړ کې بنېړې کولې .استاد راته ويل :

ـ له تانه همېشه سبق هېر وي. ته له سبق سره هېڅ مينه نه لرې .ماخپل کين لاس ته وکتل دکين لاس په تنکي ورغوي کې مې تغمه غځيدلې وه او سخت سوی يې کاوه .

اوس له هغه ماشومتوب نه ډېر کلونه تېرشوي دي خو زما دکين لاس په ورغوي کې د تنکی لنبتې تغمه اوس هم ژوندی ده .دې تغمې ته چې ګورم تول سبقونه رايادېږي .اوس مې هېڅ سبق نه هېرېږي ،اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې هېڅوک لاسونو ته په لنبتو نه وهي .اوس همېشه کتابونه ګورم ، سبقونه وايم .اوس مې سبقونه ښه يادېږي .يادېدل خو څه کوې چې هېڅ مې نه هېرېږي .اوس مې له کتابونو سره مينه پيداشوې ده .اوس مې له تنکيو لنبتو سره هم مينه پيداشوې ده .لنبتې لويې لويې ونې شي .ځنګل شي .باغونه شي ،ميوې نيسي ،سيوري خوروي. لنبتې سړي ته يو څوک وريادوي .داسې يو څوک چې دګلونو غوندې ښکلی نوم لري .چې دتنکی لنبتې غوندې ځواني لري ..چې باد يې نه شي ماتولی .چې پرسر ګيډی ګيډی ګلونه ګرځوي .چې ګلان يې خزان نه شي ريژولی .

دې پخوامې په يو کتاب کې لوستي وو.....نه نه توبه مې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي خدايه ،زما ديوه ورک شعر يوه کړې وه:

ـ « دغزل مسري لکه دزړه تغمي دي . داسې تغمي چې يو خوږ درد لري. دخپل ورک شعر داکړې زما هيڅ نه هيريږي . بيخي لکه زما دزړه تغمه داسې ده . لکه يوچاچې زما زړه په تنکې لښته وهلی وي. لکه چې لښته زما دغزلونواو سندرو استاده وي.

۱۹۹٤/۱۲/۳ پيښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلرکلي ملنګ

څه موده کيږي چې زه ليونی سپي خوړلی يم. زما په ستوني اوتتر کې دليونی سپي دغابنونو زخمونه دي اوزما پرمخ باندې دليونی سپي نوکارو ژورې ليکې تېرې کړې دي. داسې بريښي چې دليونی سپي ليونيو زهرو زما پرزړ او دماغو اغېزه کړې وي. زه کله کله ناڅاپه ليونی ژړا پيل کړم او کله کله له ليونی خندانه شين شم. زما ليونی ژړا او ليونی خندا زما له ګاونډيانو خوښونه تنبستوي. کله چې ژاړم زما اوښکې زما پرمخ دليونی سپي دنوکارو په ژورو کرښو کې رابهيږي. تودې اوښکې مې وچ زخمونه تازه کوي او يو تريخ درد راکوي. کله چې له خندانه شين شم د تتر او ستوني زخمونه مې هم خولې خلاصې کړي او د درد ليونی څړيکې په کې را ويښې شي.

بيګامې هم يو ليونی خوب ليده. زمونږ دوطن پاچا مې په خوب ليده. پاچا پر يوه ځليدونکي اس سپور وي. توره ډريشي يې اغوستې وي او دخولی په تاج کې يې دباز تصوير وي. په پاچا پسې وروسته يو لوی لښکر روان وي. تول لښکر توړې ډريشی اغوستې وي. د پاچا له زرين آس نه وړاندې يو تخت روان وي او پر تخت باندې

تابوتونه وي . تابوتونه په گلونو کې پټ وي . پر گلونو باندې دشاتو مچۍ او بوراگان هم گرځي . په فضا کې يو غيبي غمجن موزيک دروان تخت پر سرد تابوتونود درناوي لپاره غږول کيږي . ټول لښکر ورو ،وروسلگۍ وهي . د ټول لښکر له ستر گونه مړې مړې اوښکې رابهيږي . د پاچا له ستر گو نه هم غبرگې غبرگې ځليدونکې اوښکې رالويږي . د پاچا د ځليدونکي آس په ستر گو کې هم اوښکې پنډې وي . زه د پاچا په ستر گو کې اوښکو ته بيا دلښکر اوښکو ته اوبيا په گلونو کې پټو تابوتو نو ته گورم . په زړه کې راگرځي چې په تابوتونو کې مړي به ليونو سپو خوړلي وي . ماته هم ژړا راځي او ورو ،وروسلگۍ وهم موزيک لاپسې غمجن کيږي اوزه د موزيک له غمگينو څپو سره تيرو وختونو ته ځم . هغه وخت چې زه د مکتب په لومړي ټولگي کې وم . پاچا زمور کلي ته راغلی و . د سپورمۍ غوندې پر تک سپين آس سپور و . د ستورو غوندې تکې سپينې جامې يې اغوستې وې او دلمر غوندې تک سور او ځليدونکی تاج يې پر سر و . د تاج پرسر يوه ځليدونکي باز وزرې غوړولې وې . د پاچا ټول لښکر تکې سپينې دستورو غوندې دريشۍ اغوستې وې . د خوشحالۍ موزيک په فضا کې خورو . د پاچا پرسر د سپينو کوترو سيلونو دوره وهله . خلکو به ويل چې دا د سخي صاحب د زيارت کوترې دي . چا به ويل چې له ارم نه دوزرو په جامو کې ښاپيرۍ راغلې دي او چا به آن د پرښتو گومان پرې کاوه . زمور د کلي سپين سرې د پاچا ليدو ته کتار ولاړې وې . د دوی دا پخه عقيده وه چې که هر چا د پاچا مخ وليدو د دوزخ اور پرې حرام دی . مور د مکتب ټولو هلکانو پاک بالي اغوستي وو . په لاسونو کې مو د گلونو گيډۍ نيولې وې او په ټوله لار د مو گلونه شيندلي وو . مور پاچا ته ترانه ويله . د ترانې کړۍ وه : ((عمر دې د پرشه پاچا)) پاچا له آس نه راکوزشو اوپلی زمور پر خوا راروان وو . ماشومانو گلونه پرې شيندل او پاچا يو يو ماشوم پرتندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلولو .کله چې زما دښکلولو وارشوپه مینه مې دپاچا په سترګو کې سترګې وګنډلې .دپاچا په سترګوکې دخوشحالۍ اوښکې لکه ستوري وځليدې .زما په سترګوکې هم دخوشحالۍ اوښکې راغلې .پاچا پرتندي ښکل کړم اوزما پرمخ يې لاسونه راتېرکړل .

# # #

دموزيک يوې بلې غمجنې څېې له تېرو وختونو بيرته راوګرځولم .دپاچا په سترګو کې دوه ځاځکي اوښکې لکه دوې هندارې ځليږي .په دې دواړه هندارو کې مې دلر کلي دملنګ يو تصوير ولید .دتصوير په ليدو مې ټول هغه ملګري راپه ياد شول چې ما غوندې په لر کلي کې اوسيږي او ټول ما غوندې ليونو سپو خوړلي دي .له پاچا نه مې کرکه راغله په زړه کې راوګرځيدل چې زمونږ پاچا به خامخا دلر کلی ملنګ ته ازا ر رسولی وي .ورو وروجلالي کيدم .له تابوتونو تېرشوم .په رپيدلو شوندو مې په ګلونو کې پټو تابوتونو ته دعاوکړه او نېغ دپاچا دځليدونکې آس خواته ورغلم .مخکې له دې چې پاچا ته لاس وروا چوم او له آس نه يې لاندې راوغورځوم پاچا په خپله له آس نه راکوز شو .پاچا ديوه لوی حکيم او روح پيژندونکي په څېر زما په سترګو او څېره کې هرڅه لوستلي وو .بې له دې چې پوښتنه ترې وکړم يو سوراسويلی يې وکړ .له سترګو نه يې در در اوښکې تويې شوې او داسې يې راته وويل :

ـ دبرکلونه وراندې دلر کلي ملنګ راغلی و .زه دملنګ سلام ته له تخت نه راکوز شوی وم .دملنګ په کچکول کې مې ددنيا تر ټولو ښکلې او قيمتي مرغلرد چې شاعران او عارفان يې دخدای او دمينې کور بولي اېښې ود .....

زه بيا جلالي شوم دپاچا ګريوان ته مې لاس واچاوه:

ـ نو بيا ولې ليونې سپې راشکاري ؟نو بيا يې ولې دليونې سپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرمن اغوستې ده .راکړه ځواب راکړه .ما د پاچا پر مړی زور وکړ .سا مې بنده بنده شوه زخمونو مې درد وکړ .ناڅاپه له خوبه راویښ شوم .لاسونه مې په وینوسره وو. تول ګاونډیان مې پر چیغو او نارو له خوبه راپاڅیدلي وو .یو بل ته یې سره ویل : دا لیونی وګورئ!

۱۹۹۵/۱/۲٤ پېښور .

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقانه ليکونه

له هره کاره يې ويستی وم. همیشه به مې عاشقانه ليکونه ورته ليکل او وراستول به مې. لنډه دا چې سم مجنون يې رانه جوړ کړی و. زه به په هغې پسې ډېر ګرځيدم خو هغه به مې کله کله ډډ بړې لرې شيبې لپاره ولیده. زه به دښمنانو په څلور لارو کې ليونی ليونی ورپسې ګرځيدم. چې سره مخامخ به شوو له ډېرې حيانه به ټکه سره شوه. دسر په اشاره به يې سلام وکړ او په ستر ګو کې به يې يوه دنيا مينه راکړه. نه پوهيږم چې په ستر ګو کې يې دکوم جادو اثر و. ما به داسې وانګيرله چې دښمنانو په څلور لاري کې هيڅ ژوندی ساری نه شته. دموټرو او ريکشو عذابوونکي غږونه مې له سره نه اوريدل. لکه دوه په دوه چې په يوه لويه دښته کې ولاړ وو. زما به يې دسر په سلام دزړه سود ونه شو. دستړي مه شي لپاره به مې لاس وروغځاوه. هغې به هم لاس په ويره را اوږد کړ. دهغې پوست او غوښې لاس به مې لکه دحضرت خضر لاس خوږ او څه لږغوندې کلک په لاس کې ونيو. په ګوګل کې به مې په عمودي ډول خو ږې خوږې څريکې وغځيدې او يوه شيبه به ځان راته دمينې پاچا وبرينښيده. ما به يې ستر ګو او مخ ته کتل. په اننګو به يې دحيا سره تله

او راتله .په ترتړی ژبه به يې زما نوم واخيست :

ـ« .....زمـا بيـړه ده زه بـه لاړه شم ! »لکه ژوندی کب چې دسړي له لاسه و بنوييږي داسې به يې لاس زما له لاس نه وبنوييده .ما به هم په زړه نا زړه ورته وويل :

ـ په مخه دې گلونه.

زما له مخه ښي سره به داسې موسکی موسکی روانه شوه لکه قدم په قدم چې گلونه په بدرگه ورسره ځي .زه به ترهغې پورې په همغه ځای پورې مـيخ وم چې دښار په گـنه گـونه کـې به رانه پنا شـوه .دمـوټرو او ريکشـو بوړنوونکي غـږونه بـه مـې واوريدل .زړه نازړه به راروان شـوم .ټولو لارويو به راته کتـل او ځينو کسانو به يو بل ته څه سره ويل .ما ته به يې وکتل او بيا به يې په خپلو کې سره وخندل .زه به دښار له گـنه گونې را ووتم او دخـپل زړه په خلوت کې بـه مې دمـيني ريـا ضت پيل کړ .دې رياضت به يو ډول عـاشقانه او کلاسيکه خوشحالي هم لرله .زه په دې رياضت داسې روږدی شوی وم چې ملگري او دوستـان به مې په ټوکو او خبرو بوخت پرايښي وو او زه به دزړه په خلوت کې غلی ناست وم .دکـوم ملگري به راپام شـو له خندانه به شـين شـو او بيـا به يې دمـجلس نورو ملگرو ته وروښودم

ـ دا بيا چيرې تللی دی ؟ يوه بل ملگري به مې وويل :

ـ هلکه مين خو به نه يې ؟

دپخوا په څېر مې له خپلو ملگروسره ټوکې ټکالې نه کولې .که په مـجلس کې به پر يوه مـهمـه خبره خبرې پيل شوې ما به هم يو څو خبرې وکړې.خپلو خبرو به خوند رانه کړاو دخپلې مـينې په باب به مې تصور پيل کړ .له سياسي بحثونو مې بد راتلل. که به مې ملگرو سياسي خبرې اوږدې کړې زه به ډېر په عذاب شوم .ما به په زړه تنگی سره ورته وويل :

ـ خدای ته وگورئ داخبرې پريږدئ! ملگرو به مـې وخندل او راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبه يې ويل :

ــ ستا ولې زړه په تنګ شو ؟ همدا زمور دوطن تراژيدي دنړۍ لپاره دورځې خبره ده . زمور چې خپل وطن دی دخپل وطن په باب خو بايد خبرې وکړو .

ما به ورته وويل :

ــ په خبرو خو وطن نه جوړيږي . دوی به راته وويل :

ــ نو په څه شي جوړيږي ؟

ما به ورته وويل چې په مينه جوړيږي .

ملګرو به مې په خندا خندا کې راته وويل :

ــ چې سياسي خبرې دې نه خوښيږي نو ته ووايه دځه شي په باب خبرې وکړو ؟

دملګرو ددې پوښتنې لپاره به زما دزړه ځواب دا و ،چې دمينې په باب خبرې وکړئ .

ما به په زړه کې وويل :

ــ کاشکې دوطن په باب يې هم دهغې غوندې ښکلې خبرې کړې وای له چا سره چې زما مينه ده . ملګرو به راباندې غږوکړ :

ــ تاته وايو دځه په باب خبرې وکړو ؟

تولو ملګرو به مې په کړس کړس وخندل .

له يوې ورځې نه به بلې ورځې ته بدليدم او دهغې دمينې په باب په خيالونو کې ډوبيدم . ترنيمې شپې به وينې ناست وم او دهغې په باب به مې فکر کاوه . عاشقانه ليکونه به مې ورته ليکل او ورليږل به مې . تر يوې مودې خو مې دا ليکونه له خپلو ملګرو پټ و ساتل . زړه مې له دې پټ رازنه ډک شو او نور دراز ساتلو يود ذړه ځای هم په کې نه و . دومرد له دې عاشقانه رازو نو ډک شو چې نښې يې زما په خبرو کې وځليدې . دانښې نښانې زما ملګرو وليدې او په هر څه وپوهيدل . زما دعاشقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکونو خبرې زما دملګرو دمجلس خبرې شوې .ما به هغې ته بیا بیا عاشقانه لیکونه ورلیږل خو هغې به چې پخوا کله نا کله دیوه نیم لیک لنډ غوندې ځواب راکاوه اوس یې له ځواب لیکلو قسم کړی و .لکه زما لیکونه چې هیڅ ورته رسیدلي نه وي ،لکه زما لیکونه دمني دونو پانې وي چې سرې سیلۍ یې یوه خوا او بله خوا تښتوي .

لنډه داچې زما په دې نوې غوږیدلې سپرلنۍ مینه ډېره ژر دمني سپېڅره سیلۍ راوالوته .ما دې پوښتنو ته هیڅ ځوابونه نه لرل:

ـ هغه ولې داسې ژر بدله شوه ؟

ـ هغه زما پردې لیونۍ مینه ولې شکمنه شوه ؟

بیا مې په زړه کې وویل :ما خو همیشه په خپلو لیکونو کې هغې ته لیکلي چې تاسره مینه کول دیوه ډېر پټ راز په څېر په زړه کې ساتم .

بیا مې په ځان پورې وخندل او ځان ته مې وویل :

ـ هغه زما په زړه کې اوسیږي ،دهغې یادونه هم زما په زړه کې اوسیږي .دهغې دمینې تول رازونه هم زما په زړه کې اوسیدل .اوس خو هغه رازونه زما له زړه نه تللي دي اودنیا پرې خبره ده .داچې هغه او دهغې رازونه سره ګاونډیان وو یو ګاونډی دبل ګاونډي له حاله خبریږي .ماچې دهغې ګاونډیان ونه ساتلای شول دمرور توب حق خولري .بیا به مې ځان ته تسله راکوله چې خدای به یې راپخلا کړی .مرور توب هم یوډول مینه ده .مروره خو دې وي خو خدای دې وکړي چې له ماسره یې کرکه نه وي پیدا شوې .

اوس مې له مخکې نه هم ډېره په زړه را وریده .هره شېبه مې دهغې په باب فکر کاوه .که پرلاره به تلم هم دهغې په فکر کې به وم او که په دفتر کې به په کار بوخت وم هم دهغې په باب مې فکر کاوه .تر نیمې شپې به یې په یاد کې یوازې ناست وم او په یاد یاد کې به یې خوب یوړم.

نن چې زمور ددفتر دلويې او سپنيزې دروازې زنګ ووهل شو زه دخپل کار دکوټې پر ځای په يوه بله کوټه کې دکوم عاشقانه ليک په ليکلو بوخت وم .په زړه کې مې وويل : ځه چې هر څوک وي هسې هم څوکيدار په دروازه کې شته .په دې منځ کې يوه شيبه تيره شوه ،عاشقانه ليک دې ځای ته ورسيد :

ــ « ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ »

ددې جملې له ليکلو سره سم ددروازې دزنګ وهونکې په فکر کې شوم .په شپږم حس کې را وګرځيدل :هسې نه چې هغه زما پوښتنې ته راغلې وي ؟عاشقانه ليک مې په دې جمله چې

« ښه ! ته ولې له مانه مروره يې ؟ » بس کړاو له نورو هغو عاشقانه ليکونو سره مې په يو کتاب کې کيښود چې دهغې دمرورتوب په زمانه کې مې ليکلې وو او ورليږلې مې نه وو .کتابونه او ليکونه مې را واخيستل او خپل دفتر ته راغلم .په دفتر کې ددروازې څوکيدار ولاړ و ،زما په ليدو حيران شو او سمدلاسه يې راته وويل :

ــ ته چيرته په دې سپينه ورځ ورک وې ؟! څوکيدار يو ډول دمينې او ناز په انداز کې راته وويل :هغې غريبې خويوه شيبه انتظار هم وکړخوته پيدا نه شوې .ډير مې ولټولې ته په کوم کونج کې غلی وې ؟دڅوکيدار له خبرو او ددې له څېرې نه په هر څه وپوهيدم .زړه مې په ګوګل کې په ټوپوشو .څوکيدار ته مې وويل :

ــ ته څوک يادوې ؟! چازما پوښتنه کوله ؟

څوکيدار راته وويل :يوه لوړه ښايسته نجلۍ وه ،سړې جامې يې اغوستې وې ،مخ يې نيم پټ و او ليونۍ غوندې سترګې يې وې .

په شونډو کې مې ورو ووويل :

ــ ليونۍ غوندې سترګې يې وې .....

دخاطر په هندارې مې دهغې تصوير راغی .کتابونه او ليکونه مې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګ کې را واخیستل او بې له دې چې د دفتر له آمر نه اجازه واخلم لیونی لیونی له دفتره راووتم . دستر ګو په رپ کې دښار څلورلاري ته راورسیدم یو خوا او بل خوا لیوني لیوني ګورم . په ښار کې ګڼه ګوڼه ده . موټرې دي خلک دي یوخوا بل خوا روان دي . زه لالهانده او لیونی لیونی یو خوا ګرځندی ګرځم بیا را وګرځم . زه داسې انګیرم چې ټول خلک ماته ګوري خو خلک دومره وزګار نه دي چې ماته وګوري او نندارې مې وکړي . زه دسرو جامووالا لورې ښا یسته نجونې چې مخونه یې نیم پټ وي ګورم . دسرو جامو والا لورې او ښا یسته نجونې د ډبرې وي خو دلیونو ستر ګو والا یوه هم په کې نه وي . زه له ځان سره وایم : اف خدایه ! څه شوه ؟ چیرته تری تم شوه ؟ چې دا به څنګه راغلې وي ؟ چې زما عاشقانه لیکونه به ټول زما په وړاندې څیرې کوي او اور به ورته اچوي او که زما مینې ته به داحترام سر ټیټوي ؟

زه د سړک پر غاړه لالهانده روان یم ، یو خوا بل خوا لیوني لیوني ګورم . پر هیڅا مې ستر ګې نه خوږیږي . همهغه لیونی ستر ګې لټوم . ناڅاپه مخامخ ستر ګې اړوم ، یو ښایسته موټر راروان دی . د موټر واګې دیوې لورې او ښایسته نجلۍ په لاس کې دي . د نجلۍ کالي تک سره ، ښکلی مخ یې نیم پټ اولیونۍ لیونۍ ستر ګې یې دي . زه په زړه کې وایم چې خپله ورکه مې ومونده ، اوس به مې له دې څلور لاري اوله دې ګڼه ګوڼې د ډبرلرې یوه ښکلي او آرام ځای ته یوسي او هلته به زما لیونۍ مینې ته د درناوي سر ټیټ کړي .

زما پر وچو شونډو سوښمنه موسکا خوره شي . د کیسو دیوه سوښمن اتل په څیر ولاړ یم او د ښایسته نجلۍ د ښکلي موټر دودریدو انتظار ګالم . موټر رانژدې شي او زما ستر ګې د ښایسته نجلۍ دلیونو ستر ګو له ځلانه وبرینبي . موټر د پر ګرځندی تیریږي خو د تیریدو په حال کې مې د پر سخت ووهي . زه د سړک پر غاړه د پر سخت را وغورځم . زما پر کتابونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښايسته نجلۍ دموټر تايرونه تېر شي . کتابونه مې پانې ،پانې شي او دکتابونو له منځ نه زما عاشقانه ليکونه باد خواره واره کړي .دې پر خلک پرما راټول شوي وی خو چې خواره واره ليکونه وويني زه په خالي ميدان پاتې شم او خلک زما په عاشقانه ليکونو پسې خواره شي . دښايسته نجلۍ موټرمخ په بره ګرځندی روان وي .دشا له خوا د پوليسو موټر دخطر دسرو څراغونو او بوږنوونکي هارن سره دښايسته نجلۍ موټر څاري .زه نه پوهېږم چې ولې ښايسته نجلۍ ته په زړه کې دعا کوم :

ـ خدای دې يې په پوليسو ونه نيسي ،پوليس دې پر ظالمان دي .ها خوا زما عاشقانه ليکونه ټولو خلکو نرو او ښځو را اخيستي وي .يو څوک داجمله په لوړغږ سره لولي :

ـ« ښځه! نو ته ولې له مانه مروره يې ؟ » ددې جملې په اوريدو ټول خلک په ېرک ېرک خاندي او په دې خندا پسې زه هم له درانه خوبه راوينښ شم .

۱۹۹٤/۱۲/۱۵ نيمه شپه ،پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرښتې دلاس غوټه

دزمانې له اوږې نه راکوزه شوې وه . کاغذونه او قلمونه يې دراز دغوتې په څېر په لاسې بکس کې اچولي وو . زمانه يې په لاسې بکس کې اچولې وه ، لاسې بکس يې اوږې ته اچولی و . سپين مخ ، سره اننګې ، تورې څنې لکه لوګی پرسر ګرځنده ډيوه دښار په څلور لارې کې ګرځي ګرندۍ روانه وه . اخوا دې خوا يې ليونې ، ليونې کتل . لکه کوم صوفي او فلسفي چې دبنيادمو په ډک ښار کې په رڼا ورځ ډيوه په لاس انسان لټوي .

موراوپلار پرې ډډ يوې نوم اښښی و . لوی خدای پرې دشاعرۍ اولیکوالۍ ګلونه لورولي وو . ډيوه ديوه لرې کلي اوسيدونکې وه خو کله کله به په نويو شعرونو پسې په ښار کې هم ګرځيده . لکه دشاتومچۍ به يې دغزل دګلپانو قافيې راټولولې . کله کله به افسانې په دې پسې ګرځيدې ، شعرونه به ورپسې ګرځيدل او دغزلونو قافيې به ورپسې ګرځيدې .

نن ورته ځان په رښتيا پرښته بريښيده . دلاسې بکس بند يې په

کینه اوږه کې اچولی و ،اولاسي بکس به يې کله کله له زړه سره ټینګ ونیو . په زړه کې به يې خوږې ،خوږې څېریکې وغځېدې . په بکس کې يې له غزلونو ، شعرونو ،داستانونو او قلمونو سره سره دډيوې دشعرونو دمینه وال او عقیدت مند هغه لیک هم ملګری و چې ډيوې ته يې د پرنښتې لقب ورکړی و . دخپل هنر دمینه وال پردې خبره چې دې ته يې د پرنښتې لقب ورکړی و سوچ کاوه :

ــ داڅنګه لیونی دی چې ماته د پرنښتې لقب راکوي ؟هسې نه چې په دې خبره ګنهګارشي . انسان ته د پرنښتې ویل توبه خدایه ! زه خو انسان یم ،انسان خو همیشه له سهوې او خطاسره دی . بیابه په زړه کې وروګرځیدل :

ــ « زما دهنر اوشعرمینه وال به هسې ځان لیونی ښودلی وي کیدای شي له خپل لیونتوب سره سره به په ډېر څه پوهیږي . زما په خیال دداسې لیوني له خوا ماته د پرنښتې لقب راکول له شاعرانه تشبیه سره سره فلسفي او معنوي ریښه هم لري . ځکه انسان دلوی خدای خلیفه دی . انسان اشرف المخلوقات دی . دانسان مقام له پرنښتو نه هم اوچت دی . انسان ته خو پرنښتو هم سجده کړې ده ،کیدای شي د پورتنیو دلیلونو په رنا کې به يې ماته هم د پرنښتې لقب راکړی وي . »

ډيوه په دې چورتونو کې ډوبه وه چې يو چا يې ناڅاپه اوږې ته لاس واچاوه اولاسي بکس يې دسترګو په رپ کې ترې یو وړ . ډيوې کړیکه وکړه :

ــ دشیطان زویه !

ډيوه لکه بریښنا نیولې په ځمکه پورې میخ شوه ، رنګ يې سپین تښتیدلی و او په زړه کې يې له تولونارینه وو سره کرکه راغلې وه . څوګامه وراندې پر موټر سایکل سپاره ځوان ددې ډيوې په لورې مخ راواړاوه . ددې ډيوې لاسي بکس يې په لاس کې وزنګاوه ،په زوره زوره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخندل او موټرسایکل یې مخ په وړاندې ګړندی روان کړ. ډیوې ورپسې کتل خو ځوان دبنیاد مو اوموټرو په منځ کې له سترګو پناه شو. لږه شیبه وروسته ځوان هلک له موټر سایکل سره دخپلې لویې بنګلې په باغ ورننووت ،په درنګ شیبه کې یې دخپلې ډلې انډیوالان راټول کړل .زنګ یې وواهه .دسترګو په رپ کې دپاخه عمر یو سړی چې پلن تټر، قوي اندامونه ،فولادي لښچې او توري غټې غټې سترګې یې لرلې راغی او ځوان ته یې وویل:

ـ جي صیب ! څه مو ویل ؟حکم!

ځوان دښځینه لاسي بکس زنځیر خلاص کړ ،په بکس کې یې لاس وواهه .ټول شیان یې له بکس څخه راوایستل ،له خندانه شین شو :

ـ داخوټول کاغذونه او قلمونه دي ،دایو څو روپۍ خو هم په کې دي .

دځوان ملګرو په ږک ږک وخندل .ځوان په داسې حال کې چې پرځیره یې دبریالیتوب اوغرور نخښې غځیدلې وې خپل جیب ته لاس کړ .له جیب نه یې دپیسو بنډل را واخیست .یو څو نوټونه یې نوکر ته ورکړل .دپاخه عمر نوکر ته یې په ظنزیه انداز وویل:

ـ هلکه موټر دې ستارټ کړه !دسترګو په رپ کې څه مېوه ،مېوه ،بسکټ مسکټ راوړه چې نن تاسو ټولو ته یوه نوې او خوندوره خبره کوم .داسې خبره چې نه به مو لیدلې وې نه به مو اوریدلې .

دپاخه عمر نوکر پیسې واخیستې موټر یې چلان کړ او دبنګلې دباغ له لویې دروازې راو، ووت .لږه شیبه وروسته یې دخوراک څه شیان راوړل .ځوان په خنداخندا او په یو ډول ویاړ له نجلۍ نه دبکس دتښتولو کیسه وکړه .ځان ورته دفلمونو بدماش بریښیده .دلاسي بکس کاغذونه او قلمونه یې سړه واړول راواړول .دیوه لیک عنوان یې په لوړ غږ واوراوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ((دشعرونو او هنر د پرېښتې په نوم)) له دې سره ټولو په کړس کړس وخندل . دډلې له ملګرو نه يې يوه شوخ ملګري په طنز يه انداز وويل:

ـ هلکه سمه پرېښته دې ازارکړې ده ،هسې نه چې عملنا مه دې په سره قلم وليکي او دوزخ ته دې وليږي.

بدمعاش هلک يې بيا کاغذونه واړول راواړول او ويې يل :

ـ اوهو شاعره هم ده . غزلې يې ليکلې دي . چې هم پرېښته ده او هم شاعره داسې بريښي چې دخلکو عملنامې يې ليکلې دي. عاجزه عملنامې مې تړې وتښتولې خدای ته به څه ځواب وايي ؟بدمعاش هلک په خوشالۍ چيغې وکړې :

ـ تاسې غوږ شئ يو داستان يې ليکلی دی . زه يې داستان درته اوروم . تاسې ټول راته غوږ شئ چې پرېښتې داستان ليکلی دی که دچا عملنامه ؟دداستان نوم دی ((دصيب دکشرې بې بې زوی))

ښه !داستان داسې پيل کيږي:

ـ دځوانۍ عمر يې په چړچو او ميلو کې تير کړ . په پاخه عمر کې يې له يوې ډيرې ښايسته تنکۍ پيغلې سره واده وکړ . خپله ناوې يې له سرنه تر پښو پورې په سرو او سپينو کې پټه کړه . دناوې کورنۍ ته يې په لکونو پيسې او نور سره او سپين ورکړل . څوکاله وروسته يې له يوې بلې څوارلس کلنې نجلۍ سره واده وکړ . بالاخره ډير کلونه وروسته چې دعمر پاڼه يې په ژيړيدو وه له يوې بلې چتې او پخې پيغلې سره واده وکړ . داواده په داسې درب او دروب تر سره شو چې په ټول وطن کې يې يو ريکاډ ټينګ کړ . دملک لويو لويو وزيرانو ،سياست مدارانو ،لويو لويو تجارانو ،مشهورو ډمواو سرودګرانو ګډون په کې کړی و . دناوې پر کاليو ،لاسونو او پښو سره نه ځاييدل . دناوې دنګه غاړه دالماسو امېلونو درنه کړې وه . څه موده وروسته دصيب کشر د او نوې بې بې په يوه داسې نامعلوم رنځ مبتلاشوه چې نه يې څوک په دم پوهيدل او نه په

دارو. په نه خبره به په عوسه کیده .دخپلې غاړې امیلونه به یې شکول. دسرو بنګړي ،لنبتی او پایزیبونه به یې ماتول. صیب کشرې بې بې ته ډډیرو دم ګرو او تاویزګرو دمونه او تاویزونه راوړل خو دکشرې بې لیونتوب له یوې ورځې نه بلې ورځې ته پسې زیاتیده. صیب بالاخره په دې راضي شو چې کشره بې بې دښار لوی ډاکټر ته هم لاړه شي .صیب خپل ځوان نوکر چې دصیب دمازدیګرې چکر موټر به یې چلاوه راوغوښت .موټروان ته یې دښار لوی ډاکټر ته دکشرې بې بې دور وستو امر وکړ .دصیب نوکر موټر چالان کړ. کشره بې بې په شا ته سیټ کې کیناسته .دموټر په هنداره کې یې دموټروان عکس ته وکتل .قهر ورغی ،غابنونه یې وچیچل ،هډوکو یې درد وکړ ،لکه بې اودې مار تاوه را تاوه شوه .موټروان په نیمکښو ستر ګو هنداري ته وکتل اوغلي یې په شوندو کې وویل:

ـ الهي خیر! په شوندو راغلې موسکا یې په شوندو کې پټه کړه .ددوی موټر دښار دلوی نفسیاتي او روان شناس ډاکټر د روغتون په دروازه کې ودرید .کشره بې بې په نه زړه ډډاکټر کتنځی ته ورغله. ډاکټر دهغې په کتنه (معاینه) پیل وکړ .له کتنې وروسته یې یوه کوچنۍ نسخه ولیکله او کشرې بې بې ته یې وویل :

ـ دانسخه واخله ! ته بې غمه اوسه بیخي جوړه یې .ته صرف یو مشکل لرې ،هغه دا چې ته باید واده وکړې .که ژر ترژره دې واده ونه کړ هرومرو به لیونۍ شې.

کشرې بې بې په شوندو کې ورو وویل :

ـ واده خو مې .....

ډاکټر په تعجب سره وویل :

ـ څنګه ! واده خو دې .....

کشره بې بې نسخه په لاس کې په ډیره بیړه ډډاکټر له کتنځی راووته

نسخه يې موټروان ته ورکړه . موټروان څوپاکټه ګولۍ راواخيستې او کشرې بي بي ته يې وويل :

ـ ځوبه ..... کورته !

کشره بي بي لږه غلې غوندې شوه او بيا يې وويل:

ـ زما زړه په تنګ دی ، يووار مې له ښار نه وباسه چې هلته تاته يوه خبره هم کوم. بيا به بيرته راوګرځو . خير دی هسې هم وخت ډير دی .

کال وروسته چې د کشرې بي بي دغټو او تورو سترګو والا زوی پيداشو د صيب نوکر خدای زده ولې خپلې تورې او غټې سترګې د خلکو له نظره په تورو عينکو کې پټولې .

د ډيوې د کشرې بي بي دزوی کيسه ځوان په دې ځای بس کړه . دهغه په خوله کې لاړې وچې وې او نور يې يوه کرښه هم نه شوه لوستلی . په ځان کې ژور شو . لاس او پښې ځينې ورک شول ، د پرښتې د لاس غوټه يې له لاسه وغورځيده .

د بدمعاش ځوان د ډلو ملګرو يو ځل د ځوان تورو غټو ، غټو سترګو ته بيا د پاخه عمر د نوکر په تورو عينکو کې پټو تورو غټو غټو سترګو ته وکتل او په سترګو سترګو کې سره موسکي شول.

۱۹۹۵/۱/۱ پېښور د شپې يوه بجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه تک سپين مرغان

زه مې دمور په زړه کې ناست يم او دمور دارمانونونداره کوم. زما دمور دارمانونو دنياګی پرما او زما پرورو ورونو او خويندو ودانه ده. زمور دبام په تاخ کې ددووتکو سپينو مرغانو ځاله ده .څه موده وړاندې دواړه سپين مرغان په غشو لګيدلي وو. خدای فضل کړی وبلا وه برکت يې نه و ،مرغان دوزرونو په خواکې برسيرن لګيدلي وو.

اوس دسپينو مرغانو زخمونه جوړشوي دي .دادي سندرې وايي او زما دمور په روح کې پټه خوشالي را ويښوي .هغه دي سپين مرغان اسمان ته والوتل ،داسې بريښي لکه زما تک سپين لاسونه ،لکه دوه تک سپين ستوري چې اسمان ته وررروان و .نيمايي اسمان ته ورسيدل ،هغه دي بيرته راوګرځيدل ،داسې بريښي لکه له الوتکې نه چې دوه بمونه زمور دبام پر خوا راروان وي.

زما دمور په سترګو کې دوه څاڅکي تکې سپينې اوښکې راغلې .مرغان دبام په تاخ کې کيناستل او مورمې خپلې اوښکې دتور پرونې په پيڅکه وچې کړې .مورمې دمازديګر په لمانځه ودريده. څلورركعاته لمونځ يې وکړ .دمازديګر سترګه په غرغره دد

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسمان لمنې تکې سرې دي ،زما دمور په زړه کې يوځل زما د پلار په وينو سور مړی وګرځيد .زما پلار ته يې دعا وکړه .بيايې دبام په تاخ کې سپينو مرغانو ته سترګې واړولې .داځل سپين مرغان د دوو تکو سپينو ګلانو په څير بريښي .زما مور زما دواده په باب فکر کوي .زما لپاره يې دموروالی په مينه او پيرزوينه ډيره ښکلې ناوې په خپل خيال کې جوړه کړې ده .زه او زما ناوې يې دلومړي ځل لپاره يو بل ته مخامخ کړي يو .زمور پرسرونو يې قران شريف نيولی دی .زه او زما ناوې يو بل ته دوه سپين ګلونه دګډ ژوند دمينې په نوم ډالی کوو .مورمې لا داخيال نه وي مکمل کړی چې زما پيغلوته خورپر مور غږ کوي :

ــ مورجانې !ننخو دنکريزو شپه ده مور ته خو نکريزې خيشتې کړه .دمور خيال مې رنګيږي او زمور له لاسونو دوه تک سپين ګلونه لکه دوه تک سپين مرغان الوزي او يوې نامعلومې خواته الوتنه کوي .ماشوم ورورمې هم په خندا خندا کې مورته وايي:

ــ زما خوږې مور کې نکريزې ژر ژر خيشتې کړه .

مورمې بې له دې چې هو ووايي نکريزې را اخلي .په ميده شوو نکريزو کې لږې شرومبی هم ګډوي .نکريزې خيشتوي او بيا زما دوړو ورونو او خويندو لاسونه پرې سره کوي .مورمې ماته په ژيړو غوړيو کې ډوډی وړه کړې وي او يو يو شخوند په خوله کې راکوي .زه په خندا کې ورته وايم:

ــ مورجانې ستا له لاسه ژيړ غوړي څومره خوند کوي !پام کوه هسې نه چې ګوتې دې ورسره وخورم !

مورته مې هيڅ خندا نه ورځي . کشری ورور مې مورته وايي :

ــ خوږې موري ! پر لاله باندې هم لاسونه سره کړه .

دمور له سترګو نه دوه څاڅکي اوښکې په ژيړو غوړيو کې څڅيږي .زه مې دمور په لاس جوړ شوی شخوند تيروم خو داځل يې دباروتو خوند وي.

۱۹۹۵/۲/۱ پيښور دروژې دويمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سندري او مرغلري

عشق زما په روح کې پټ دی . عشق زما دشعرونو روح دی . دامهمه نه ده چې هره معشوقه دې خپل مین وپیژني . دیوه هنرمندپر هنر به په ملیونونو خلک مین وي ،په دې مینانو کې به داسې مین هم وي چې د هنرمند له هنر سره به دعبا دت تر سرحده مینه ولري خو هنرمند به خپل مین په خوب کې هم نه وي لیدلی . دمعشوق دابې خبري دمین مقام په هیڅ صورت نه راتیتوي. یوازې خدای دی چې خپل تول مینان له (الف)نه تر (ی) پورې تکي په تکي پیژني .خدای لایتناهي بنکلا او لایتناهي وخت لري. دې په یوه وخت کې بې حسابه مینانو ته ځان رسوي. ده په تولو رنګونو کې خپله بنکلا ګډه کړې د ه.

ته څه فکر کوې هغه اواز چې روح لکه ماشوم د زیروبم په زانګو کې للو للو کوي کوم جوړوونکی نه لري؟!دامنم چې دموسیقۍ استادان به خپلو شاګردانو ته دموسیقۍ سرګم ورښیي خو دسحر تورې بلبلې ته دلاهوتي سندرو سرګم چا ورښودلی دی ؟

زه ډیر ځله په ډیرو بنکلاوو مین شوی یم ،دا ډیرې اوږدې کیسې دي

.زه پوهيږم چې ته دومره وخت نه لرې چې زما دهرې مينې کيسه واورې
.زه نن ستا پرمخ دخپل زړه ور پرانيزم او په يوه پټ راز دې خبروم . ته
راته غوږ شه ،زه له تانه يو سوال کوم.

ــ ته دګڼ ځنګله له هغې توري بلبلې سره څه نسبت لرې چې ما ته يې
په ماشومتوب کې لاهوتي سندرې ويلې؟

زه پوهيږم چې زما پردې پوښتنه به ډيره حيرانه شوې وې. ته پرما
دليوني ګومان مه کوه ،زه ليونی نه يم . ته مې لا ليدلې هم نه وې
چې دځنګله دهغې توري بلبلې استعاره مې بللې .اوس به موسکه
موسکه کيږې او وايې به چې پر ليوني دشعر پيريان راغلي دي .ښه
پردې خبرو دې چې سر نه خلاصيږي اوس نو ښه راته غوږ شه ،ستا
کيسه پريږدم او دځنګل د توري بلبلې کيسه درته کوم .

ــ زه عجيبه خوبونه وينم .زه کله کله په ويښه هم خوبونه وينم .داهم
دیوه خوب کيسه درته کوم .نه پوهيږم چې ما داخوب په خوب کې ليدلی
واو که په ويښه ؟غوږ دې دی ؟!

ــ ډير کلونه وړاندې چې زه يو کلن ماشوم وم ديوه ګڼ ځنګل په لمن
کې له خپل مور او پلار سره په يوه اغزنه جونګړه کې اوسيدم .موربه مې
ترنيمو شپو راته وينبه ناسته وه ،په خوارې اواز به يې الاهو للو للو راته
ويل.چې ښه ډير الاهو للو للو به يې راته وويل نو ژړا به مې غلې شوه او
دخوب خوږه غاړه به مې پيل کړه .زه به دمور په الاهو للو للو اوده شوم او
موربه مې زما دخوب په ماشومه غاړه دچرګې پر غاړه اوده شوه.زما
دزانګو پرې به يې همداسې له لاس نه تاو کړې و. کله کله به يې په خوب
کې هم تالې راکړې .ما خوبه ټوله ورځ هم په خوبونو تيره کړې وه
،دشپې به په اومه بانه راوينبيدم .تنکی بدن به مې له ګلدارو وړيو نه
جوړې شوې سوزنې تغمې تغمې کړ، بيا به راوينښ شوم اوژړا به مې پيل
کړه .په ژړا به مې مور لانه وه راوينبه شوې چې ژړا به مې غلې کړه .يو

بل خوږ اواز به مې ترغوږ شو . دا اواز دګڼ ځنګله له منځ څخه راتلو ،دتوري بلبلې اواز و . زما دمور دالاهو للوللو غوندې خوږ و . کټ کټ وبه مې خندل . بلبله به له ځنګله نه راغله او زمور دجونګړې پر یوه اغزنه څانګه به کیناسته . دالاهو للوللو پرځای به یې راته خوږې او ملکوتي سندرې پیل کړې . دې سندروته به داوبه خوراوبو دورا دنجونو غوندې چمبې وهلې . دسپورمې پلوشې به زمور دجونګړې له سوریو نه راتیرې شوې او زما ستړګې به یې بریښولې . مابه کټ کټ خندل . له مانه راتاوشوې سوزنې به سسته شوې وه او په سوزنې کې ترل شوې لاسونه به مې راخلاص کړل . لاسونه به مې اخوا دې خوا اچول او په ورو ،ورو منګولو کې به مې دسپورمې پلوشې رانیوې . دبلبلې لاهوتي غږ ،دسپورمې پلوشو ،داوبه خور مستو چمبو ،دځنګل شاعرانه زمزمو اوسرو کو ورمو په ګډه تخنولم . کله به یې خوب رانه تښتاوه او کله به یې غلی اوده کړم . مور تول یو پربل مین وو .

ډیر کلونه کیږي چې له هغې رنګین اوملکوتي خوب نه راویښ شوی یم خوهغه بنکلا مې دراز دغوټې په څیر دروح په پیڅکه پورې ترلې ده . ګوره چې نور څوک درنه خبر نه شي . نن دادراز غوټه ستا لپاره سپړم .

زه ورو ،ورو رالوییدم ،چې څومره رالوییدم دومره دالاهو للوللو اودځنګله دتوري بلبلې له لاهوتي نغمونه لرې کیدم . بیا دومره لرې لاړم چې دبلبلې غږ مې هم نه اوریده . په دې دې هم سر نه خوږوم چې زه بیا وروسته له ډیرو کلونو څنګه غرونو ،ځنګلونو او دبلبلو دسندرنو وطن ته راغبرګ شوم . داهم اوږدې کیسې دي ،ډیر پیچومي او کږلیچونه لري . زه نه غواړم چې ستا دتنکي اونازولي تخیل پښې په دومره اوږدو پیچوموا و کږلیچونو کې تنګ کړم .

ته پوهیږې چې ما په غرونو ،ځنګلونو او دبلبلې دسندرو په وطن کې څنګه ژوندتیراوه ؟ داځل دځنګله دتوري بلبلې لاهوتي سندرو دماشوم

غوندې نه خندولم . داوبه خوراوبو دمستو چمبو پرځای دوير سرودونه غږول. دځنګل زمزمې دغوڅو څيرې يو اوغوڅو ننبترو له ويرنو ډکې وې .دسندرو دوطن په آسمان کې پولادي شاهينان ګرځيدل .دډيرو شاهينانو مښوکې دبلبلو دسندرو په وينو سرې وې.دډبرې ناسپړلې غوتې له ګل کيدو نه مخکې رژيدې . ته پوهيږې چې ژوند څومره بدرنګ شوی و.زما ښکلا پرست روح ته دبدرنګۍ ديوانو بدرنګې او کرغيړنې خولې وازې نيولې وې .دلته دښکلا دښا پيريو وزرې سوځيدې .زما دوجود ټوله سيمه دبدرنګۍ ددیوانو په لاس کې وه .يوازې عشق و ،چې دبدرنګۍ پر ضد دبغاوت په تورې په زخمي لاسونو کې دبدرنګۍ زنځيرونه اچول شوي وو.زما ټول وجود بوږنيده او مادبدرنګۍ يو کوچنی مښود هم نه شو زغملی. نژدې وه چې زما زاره وچوي. هغه لوی جمال پر ما څومره مهرباني وکړه چې ستا خوږ غږيې د هواد څپو پر اوږو راوړ ، يو غيبي او ملکوتي غږ و. کټ مټ د هغې بلبلې د غږ په څېر و ، چې ما ته يې په ماشومتوب کې سندرې ويلې. لکه چې لوی خدای ستا ټوله ښکلا په يوه سندره کې غوټه کړې وه او دا غوټه يې د يوې تورې بلبلې په روح کې پرانستې وه. زما عشق ستا د ښکلا د سندرې په اوريدو د بدرنګۍ ټول زنځيرونه وشلول ، د بدرنګۍ ټول ديوان يې مات کړل او بيا زما د وجود په قلمرو کې د ښا پيريو وزرې نه سوځيدې. ته زما د تخيل ځنګل ته د يوې تورې بلبلې په جامو کې راتلې. ما ستا لپاره د خپل ژوند په لويه د ښته کې د عشق د ګلونو تخمونه وشيندل دا ګلونه ورو ، ورو را لويېدل ، په څو کلونو کې يې غوټۍ وکړې او له شپږو اوو کلونو وروسته يې ګلونه وغوړيدل.

اوس نو زما مينه او تلوسه بيخې پخه شوې وه. اوس مې ستا په تصوير يعنې د ځنګل په هغې تورې بلبلې چې په روح کې يې ستا د سندرو غوټه پرانستل شوې وه هم مينه نه ماتيده. دا زما د ليونۍ مينې

مجبوري وه چې زه په تاپسې راشم. ماستا د تصوير ونو وطن پريښود. ما د بلبلې وطن غرونه او ځنګلونه پريښوول او ستا په اصل پسې ښارونو ته راغلم. ما ستا د پټې مينې په نوم په ښار کې هم ډيره موده تېره کړه خو ته مې ونه ليدې.

ته پوهيږې چې د اصل او تصوير تر منځ د ببلتون ژوند څومره سخت دی؟ زما د ژوند د لويې دښتې ګلونه سره اورونه شول. ماهميشه ستا لټون کاوه چې ودې وينم او داورونو ګلونه دې په غېږ کې وشيندم. خدای شته چې هميشه مې يا دولې، کله ستا تصوير چې په غرونو او ځنګلونو کې له توري بلبلې سره پاتې و او کله هم ستا اصل چې زما د اوسيدو په لوی ښار کې رانه ورک و.

توبه مې دې وي خدايه! کله بر چې په لمانځه ولاړوم. هم په خيال کې به مې ته ګرځيدې. د روژې د مبارکې مياشتې د ماسپښين پرلمانځه ولاړ وم چې په زړه کې راوګرځيدې. رکوع ته لاړم، سجدې ته لاړم ،په لمانځه نه پوهيدم خو ته مې په زړه راوريدې. زه دويمې سجدې ته لاړم چې د خپل زړ ګوتې له درزا سره مې د چا د پښو خوړه ښکالو هم واوريده. ما سلام نه و ګرځولی چې ته راغلې او په ډير ادب کښېناستې. ښې خواته د سلام ګرځولو سره سم مې پر تا ستر ګې خوږې شوې. ستا رنګ د ځنګل توري بلبلې ته نژدې و. ته دومره ښکلې نه وې لکه څومره چې ما د خپل تخيل په سندريز قلم انځور کړې وې. خو ستا سندريز تصوير زما روح ،زما زړه اوزما ستر ګې دومره ښکلې کړي وو چې ته را ته ډيره ښکلې وبرېښيدې. ته به کله کله راتلې او ما به ستا په اصل ستا د تصوير مينه ماتوله. اوس مې ستا په تصوير زړه سوځيده. اوس مې د هغې بلبلې هجران ګاله چې ماته يې سندرې راوړې. ته يوه ورځ راغلې غټې غټې اوتکې توري ستر ګې دې د ځنګل د هغې توري بلبلې غوندې له سندرو نه ډکې وې. تا دوه دري واړه خپلې توري غټې ،غټې ستر ګې خوږې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږې او درنې، درنې راپورته کړې. په دې وخت کې ستا سترګې دوو پیغمبرانو ته ورته وې چې په تکو تورو وریښمینو جامو کې پرتکو سپینو براقونو سپاره، نوي نوي د ښکلا له خدای نه راغلي وي. خو نه پوهیږم ته ولې داسې ژړېې سندرو شوې. ته زما د ژوند د لویې دښتې د عشق داورنیو ګلونو یوه پانه هم په خپله غیږ کې نه شې زغملای. ته په دې اورنۍ دښته کې یو ګام هم نه شې اخیستی. ستا پښې لو لپه کیږي.

هغه ورځ مې ولیدې چې لپه دې له مرغلرو ډکه وه خو د روح ځولۍ دې له سندرو تشه وه. د ځنګل د توریږ بلبلې په سندرو کې ستا د تصویر یوه سندره هم نه وه پاتې. زه پوهیږم چې ته اوس ډیره ښکلې شوې یې خو زما شاعرانه او لیونی عشق در ته ګوري هم نه، ځکه چې مرغلرې ډیرې لرې او سندرې هیڅ نه لري.

پیښور ۱۳۷۲/۸/۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوه قاف دیوان

خلک به په خوږو خوبونو ویده وو، خو د غنچې ابی په جونګړه کې به همداسې د یوه بلیده. ابی به تر نیمو شپو سندرې ویلې. د هغې اوا زخوږ اوله درده د ک و. که په شاوخوا کورونو کې به ماشومانو ژاړ پیل کړه نو میندو به د ابی په سندرو غلي کول.

اوس ابی پر تول کلي ګرانه وه. اوس چا غنچه نه بلله، لویو اووړو به ابی بلله. ابی اوس زړه شوې وه او د ددې دځوانۍ کیسې هم زړې شوې وې. دځوانۍ دوخت ګناهونه یې زاړه شوي او دهیریدو په ګردونو کې پټ وو. په پیغلتوب کې یې یو پټ مینتوب تیر کړی و. هغه د کلي په یوه ښایسته ځوان شین ګل مینه وه.

غنچه خپل پلار په یوه لرې کلي کې واده کړه. له واده نه څو کاله وروسته یې میړه مړ شو. له لیورونو سره یې ژوند نه تیریده. دوباره یې له شین ګل سره لاره جوړه کړه او یوه شپه د شین ګل کره راوتښتیده. له شین ګل سره یې خوږ ژوند پیل کړ. کله کله به چې د چم ګاونډ ښځو له غنچې سره جنګ وکړ غنچې ته به یې پیغورونه ورکول او ورته ویل به یې

چې مینې مرداړې.

غنچې به شونډې بوڅې کړې او دچا پیغور به یې په پیغور ونه باله. په یو ډول فاتحانه اندازبه خپل کورته راغله او شین گل ته به یې غیږه ورکړه ،په خندا خندا به یې ورته ویل :

ـ شین گله ، نن یې بیا ستا پیغورونه راکول ،راته ویل یې چې مینې مرداړې .شین گل به تسله ورکوله او ورته ویل به یې:

ــ څه چې وایي ،وایي دې ، زه اوته بې له خدایه دچا څه پروا لرو .بیا به دواړه له خندانه شنه شول او دټولې دنیا په پیغورونو به یې ملنډې ووهلې .

هغوی دواړو خوشحاله ژوند تیرولو .چې شین گل به په ځمکه کې یوې کوله غنچې به دشین گل تویک له ځان سره نژدې اینبی و.څاربه یې کاوه چې شین گل څوک ونه وژني .دوی څوکاله یو ځای تیر کړل .ددوی به سر پر سر لونې پیدا کیدې .یوه ورځ شین گل ورته وویل :

ــ غنچې ! کاشکې خدای یو زوی راکړی وای که بیا یې زه وژلی وای هم ارمان به مې نه وای .غنچې ورته وویل:

ـ ته لیونی خبرې مه کوه ،مرگ اوژوند دخدای په لاس کې دی .که یې زما په تور ووژلې زه به پر تا باندې زیارت جوړ کړم او ستا دزیارت منجاوره به شم چې ستا پر قبر مې ووژني.او که دواړه یې ووژلو قبرونه به موڅنگ په څنگ وي او په اخرت کې به سره یو ځای وو.

ـ غنچې ،په خدای قسم خورم چې ما ووژني زه به خوشاله شم یوخو به زما په بدو کې زما وریرونه نه سوځي او بل به داخرت له عذاب نه خلاص شم.

غنچې ته په دې خبرو قهر ورغې:

ـ دا ډارنې خبرې مه کوه !یو کوری غوښې او هډوکي څه په جنت کې څه په دوزخ کې .څوک له هغې دنیا نه راغلي دي خدای به له چانه

راضي وي ؟تاخو جاريې شم قران شريف هم ويلى دى په دې خبرو نه پوهيږې؟ زه خو كوندې نښځه وم چې تا ته راغلم. زه خوځه ميړو نښه نه وم ماله ملا نه پوښتنه كړې ده.

شين گل د غنچى خبروته په ډير غور غوږ ونه نيولى وو:

ــ نښه نو ملا څه درته ويل؟

غنچې له نازه ځان په غوسه كړ:

ــ ته خو مى خبرو ته پريږده چې زه د ملا خبره درته كوم ، ته بيا په خبرو كى راولويږې. تا ته ځان دنكلونو ادم خان نښكاري، څومره به ځان ته غره وې چى غنچه پر مامينه شوې وه ،له ډيرې مينې نه ليونى شوې وه او زما كره راغله.

له دې خبرو سره غنچه له خندانه شنه شوه:

ــ شين گل به له دې نه نه وي خبر چې دا د نصيب او قسمت چارې دي كنه غنچه چيرته او شين گل چيرته؟؟

شين گل هم له خندانه شين شو:

ــ نښه، دا د نصيب او قسمت چارې دي ؟ نصيب خو زين كړى آس دى چې واگې يې ستا په لاس كې دي ،هر چيرې يى چى بيا يى ځى. چې غنچه د نصيب پر زين كړي آس د شين گل كره راغله نه پوهيږم چى دې كار ته څه ووايم ؟ زه خو وايم چې راځه د دې كار پوښتنه هم له ملا نه وكړو.

پردې خبره دوى دواړو دومره سره وخندل چې خندا وې يې په كوڅه كې واوريدل شوې. په كوڅه كې ناستو نښځو يوې بلې ته سره وكتل يوې نښځې وويل.

ــ دا څه بې شرمه نښځه ده!دومره خندا.....

يوې بلې نښځې وويل:

ــ وى خورې ته هم ليونى يې ، هغه متل دې نه دى اوريدلى چې :په

ویاله توپ وکړي لښتی څه شی وي؟

شین ګل بیا غنچی ته مخ ور واړ ولوا وورته ویې ویل:

ــ ته هم له ځانه دنکلونو در خانی مه جوړوه، دومره نازونه مه کوه، دا ووایه چې ملا څه درته وویل چې د زړه غوته مې خلاصه شي.

غنچه موسکه شوه:

ــ درته وایم یې شین ګله، ته مه وار خطا کیږه:

ــ کله چې زما میړه مړ شونو لیورو نو مجبورولم چې په دوی کې له یوه سره نکاح وتړم. دې کار ته زما زړه نه کیده، زه به دوی وهلم او تکولم. یوه ورځ یې په ډیرو وهلو لاس را باندې مات کړ. یوه شپه مې نیت وکړ چې غاړې ته زندی واچوم، بیا مې ګلیمه وویله ماوې چې دوزخ ته به لاړه شم. بله ورځ مې د کلي له سپین ږیري ملا نه په چل چل کې پوښتنه وکړه چې لیورونه مې همیشه وهي ترتې او راته وایي چې په مور کې له یو سره نکاح وتړه.

ملا صاحب اول زما په خبره په سوچ کې لاړ وروسته یې راته وویل:

ــ لوړې! په شریعت کې پر کونډه ښځه باندې ظلم کول ډیر ناروا کار دی. د کونډې خوښه ده چې له هر چا سره یې زړه غواړي نکاح وتړي.

بیا ملا صاحب د نصیحت په ډول راته وویل:

ــ ګوره لوړې! په دوی کې دې چې له هر یوه سره زړه وي نکاح وتړه، چې اولاد ونه دې پیدا شي انشاء الله ژوند به دې ښه شئ.

دا د پښتو دود دی بیا به خلک پیغورونه در کوي.

ماته ملا صاحب ډیر نصیحتونه وکړل خو ما د نصیب نیلی زین کړ او واګې مې یې د شین ګل په لاس ورکړې. د دوی خندا بیا په کوڅه کې خوره شوه او یو ځل بیا په کوڅه کې پنډو ښځو یو پې بلې ته سره وکتل.

شین ګل غنچې ته وویل:

ــ په خوله دې برکت شه زما پر زړه خوورېځې پنډې وې اوس مې ایله

زړه سپک شو.

شين گل له ځايه را پاځيد په ستر گو کې يې عجيبه ځلا بريښيده. د غنچې پر مخ د حيا سره راغلل او په موسکا يې وويل:

ـ څه کوې شين گله ليونی شوی خو به نه وې؟

شين گل په تړتړی ژبه وويل:

ـ ليونی خو نه يم خو.....

خبره يې نيمگړې پريښوده. غنچه يې کلکه په غيږ کې ونيوه او پر مخ يې سخته بنکل کړه. غنچې ورته وويل:

ـ په دی سپينه ورځ... ليونی شوې شين گله!

شين گل داځل په زړ ورتيا ورته وويل:

ـ ولې ليونی شوم؟ څه غلا خو نه کوم، همدا اوس دې د ملا صاحب مسئلی راته ونه کړې...

د شين گل او غنچې ژوند د يوې نه تما ميدونکې مينې په غيږ کې تيريده. دوی دواړو به د ځمکی کارونه په گډه کول. څنگ په څنگ به يې لوونه کول. چې شين گل به يوې کوله غنچې به ماله کوله، د پتيو تر منځ پولې اوبريدونه به يې غړل. کله کله به يې د شين گل تويک په غيږ کې اينبی و او څار به يې کاوه چې شين گل څوک ونه وژني.

د اوړې تکنده غرمه وه د شين گل تويک په پتې کې د ولاړې ونې په شاخ کې را ځوړند و. شين گل او غنچې د غنمو لوونه کول. د غنچې د بنگړو شرنگاه خوره وه. کله کله به د بنگړو د شرنگا په منځ منځ کې د شين گل او غنچې لرونه له يو بل سره ولگيدل او د بنگړو پر شرنگا به يو بل شرنگ هم ور زيات شو. ناڅا په د تويکو گنې ډزې و شوې. غنم په وينو سره شول. غنچې کړيکه وکړه شين گله! ... په پورې هورې غرونو کې انگازه شوه: شين گله... انگازه ورو ورو غلی شوه، د غنچې د کميس پرلمنه اور بليده. شين گل نری زگيروی کاوه. لوريې له لاس نه

لويدلي واو د غنمو پر کوده يې سرايښي و. له غنچې نه لاس او پښې ورک شول. دکميس اور يې مړ کړ او شين گل يې په غيږ کې ونيو. د مخامخ غونډۍ خواته يې له ډيره قهره ستر گې واړولې. د شين گل تويک يې دوني په شاخ کې وليد. د شين گل سريې غلی د غنمو پر کوده کيښود لکه ليونی د تويک خواته په منډه ورغله تويک يې راواخيست اود غونډۍ پر خوا يې گڼې ډزې وکړې. ډزو يې ويروونکې او غم انگيزه انگازه خوره کړه. څو شيبې وروسته کليوال راورسيدل ځيني کليوال د شين گل په دښمنانو پسې په چيغه لاړل او ځينو شين گل په کټ کې راواخيست.

د شين گل په لاس او تتر کې مردکي لگيدلي وو. شين گل يې د اوښ په شا د کلي له غرونو اخوا واړاوه او يوه لرې ښار ته يې ورساوه. هلته يې په پټه علاج پرې کاوه چې د ښمنان يې له ډاکترانو سره لاړې جوړې نه کړي او د مرگ زهر په دوا کې ور نه کړي.

څو مياشتې وروسته شين گل يوځه ښه شوخو هغه پخوانۍ مزه يې نه وه. يو لاس يې هم گوډ شو. د ځمکو کارونه يې تول غنچې ته پاتې شول.

شين گل له يوې ورځې نه بلې ته کمزورۍ کيده او دوه کاله وروسته يې له دنيا نه ستر گې پټې کړې. غنچه يوازې د الله هيلې ته پاتې شوه. د شين گل و ريرونو په نژدې کلو او هديروکې پسونه حلال کړل. ننواتې او جرگې يې وکړې چې د شين گل دښمنان نرخ ته ور سره کينوي. د نژدې کلو مشرانو د شين گل دښمنان نرخ ته ورته کينول. د شين گل وريرونو او عزيزانو د شين گل پر دښمنانو داسې دعوه وکړه چې گڼي شين گل د دوی د تويکونو له مردکيو کمزورۍ شو او د همدې مردکيو له امله مړ شو. مقابل طرف په ځواب کې ويل چې له مور نه يې ښځه بيولې ده او په ښځه کې نرخ کول تاسې و گورئ چې څنگه خبره ده؟ بله خبره داده چې

زمونږ پر دوی باندې د ښځې د بیولو په بنیاد یو مهرې پروت دی. دا رښتیا ده چې مونږ خپل غچ له شین ګل څخه اخیست خو شین ګل زمونږ له خوا له زخمي کیدو نه دوه کاله وروسته پر خپل مرګ خدای مهرکړ. که بیا هم دوی وایې چې زمونږ له خوا مړ دی دوی دې په تور او سپین اووه قسمونه راته وکړي مونږ به له خپل مړي تیر شو او یوه پرده به موجوړه شي. که بیا دوی او د دوی نژدې تربوران پر غوږیدلي قرآن اووه قسمونه نه شي راته کولی بیا خو معلومدار له مونږ سره کبر کوي. له دې پرته مونږ هیڅ نه وایو او مونږ بې وسه یو. که وس مو پیدا کړ د خپلې ښځې پر سر د مړي پوښتنه به وکړو...

جرګه ناکامه پاڅیده او لانجې لا کنجونه پیدا کړل. اوس به د غنچې پر سر د شین ګل وریرونه هم ویریدل او آزاد به نه شول ګرځیدای. د دوی تولو چلند له غنچې سره ډیر بد و. د غنچې د عمر کاروان ګړندي ګړندی د زړبودۍ پر لور روان و

* * *

له غنچې نه زړه ابۍ جوړه شوه. دوختونو خزان د غنچې د ښکلا بڼ تالا کړ، لونه یې واده شوې ځمکه یې میراث خورو ته پاتې شوه. د لونو د ولور په پیسو به یې ژوند تیراوه. د شپې خوب یې نه و، شپه به یې په غمجنو تپو او سندرو رونوله. ډیر وخت به یوه اته کلنه نجلۍ په جونګړه کې ورسره ناسته وه. نجلۍ د ابۍ د میراث خورو لور وه. د نجلۍ نوم غوږګه و. د غوږګې مخ سور او سپین او بنایسته غټې سترګې یې لرلې. هغه ډیره شوخه وه. چې کله به یې کومه شوخي وکړه ابۍ به ښیرې ورته کولې، ښیرې یې د ناز ښیرې معلومیدې او د بد زړه نه نه وې:

ـ ځوانۍ ته مه ورسې. ته په تبرونو غوڅه غوڅه شې.

چې لاس به یې ورپسې ورسیده په مخ به یې څپیړه ورکړه. غوږګې به کټ کټ وخندل د ابۍ په غاړه به یې لاسونه تاوکړل، ابۍ به یې د چرګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر غاړه راځملوله. غورګي به ورته وويل:

ـ څنګه شوې دومره زور خو نه لرې.

ابۍ به زاري ورته وکړې:

ـ بس دی لوړې پرې مې ږده ته خو مې خوږه لوريې بنا يسته هلک به درته کوم.

غورګي ته به بيا قهر ورغی ،د ابۍ پر مخ به يې وروغابنونه ولګول:

ـ ښه نه يې درته کوم بس دی لوړې نوره به جوړه سره وکړو .

بيا به دواړه سره جوړې شوې. غورګي به ابۍ ښکل کړه او ابۍ به د غورګي پر سر لاس تير کړ:

ـ ابۍ دې جارشي ته خو زما ښکلې پيشو يې پيشو.

يوه ورځ دوی بيا شور جوړ کړی و. د غورګي مور چې د دوی شور واوريده په منډه منډه ورغله. د جونګړې په دروازه کې يې ور غږ کړ:

- غورګي! وه غورګي!

غورګه د غوا په اخورکي پټه شوه. د غورګي مور نيغه جونګړې ته ورننوته. په ترخه لهجه يې ابۍ ته وويل:

-غورګه څه شوه؟

ابۍ ځواب ورنه کړ. غورګه په اخورکي له خندا نه شنه شوه. مور يې ورپسې ورغله له لاس نه يې ونيوه او پر مخ يې سخته څپيړه ورکړه:

ـ چې ابۍ څه کودې درباندې کړې دي:

غورګي شوندې بوځې کړې، د مور پيښې يې وکړې:

ـ کودې درباندې کړې دي.

غورګه يې په کشولو کشولو د ابۍ له جونګړې را وايسته ورته ويې ويل:

ـ که بيا دلته راغلې وې غورونه به دې غوځ کړم غورونه پوه شوې؟!

غورګي په ژړغوني اواز وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـــ راځم بیا راځم!

یوه ګړۍ وروسته بیا د ابۍ جونګړې ته راغله. ابۍ ژړل او هیڅ خبرې یې نه کولې. غوږګې د ابۍ له غاړې نه لاسونه تاو کړل:

ـــ ابۍ ولې ژاړې؟

ـــ لورې سر مې خوږیږي.

بیا غوږګې ورته وویل:

ـــ ابۍ ګلې ما ته د ښاپیریانو کیسه ووایه.

ابۍ یې له زنې نه ونیوه، ابۍ خبرې نه شوې کولای او سلګۍ یې وهلې:

ـــ ابۍ ګلې کیسه خو راته وایې کنه!؟

ـــ ابۍ دې جار شي د ښاپیریانو کیسه خو دوږځې نه ویل کیږي د ښاپیریانو کیسه خو دشپې ویل کیږي، څوک چې د ښاپیریانو کیسه دوږځې وایي بیا دیوان ور پسې راځي او کوه قاف ته یې وړي تا به هم دیوان کوه قاف ته را نه یوسي. پو هیږې چې زه هم دیوانو کوه قاف ته وړې وم، د اوسپنې په پنجره کې یې بنده کړې وم، په څه خواړې مې پنجره ماته کړه او را وتښتیدم.

بیا غوږګې ورته وویل:

ـــ ابۍ تا به هم دوږځې د ښاپیریانو کیسې اوریدې؟

ابۍ ترخه خندا وکړه:

ـــ هو لورې.

غوږګې بیا زاړۍ ورته وکړې:

ـــ مه کوه ابۍ ګلې کیسه راته ووایه که دیوانو یووړم زه به هم تا غوندې د اوسپنې پنجره ماته کړم او را وبه تښتم.

ابۍ و خندل او ویې ویل:

ـــ لورې ته خو کوچنۍ یې ته هغه کلکې پنجرې نه شې ماتولای، زه

چې ښه ځوانه وم هم په څه خواری مې پنجره ماته کړه او په توره شپه کې
راوتښتیدم. که دیوانو لیدلې وای زما وینې به یې غړپ کړې وای.
دغورګې په خیال کې تور دیوان ورغلل ،یو څه وویریده خو دکیسې
داوریدلو تلوسه یې مړه نه شوه او په سوچونو کې لاړه .ناڅاپه له خندانه
شنه شوه ،دخوشحالۍ چک چکې یې وکړې او ویې ویل :

ـ ابۍ په یاد مې شوه ددرخانۍ کیسه راته ووایه ،په هغې کې خو
دیوان او ښاپیریان نه شته

ابۍ یې پر سر لاس تیر کړ :

ـ لورې سرمې درد کوي چې دسر درد مې کرار شي بیا به یې درته
ووایم ،اوس ورځه کورته لاړه شه موربه دې بیا وهي.

غورګه خپل کورته راغله ،دبوسو کوټې ته ننوته ،د پښو د ګوتو پر
سرونو په کوټه کې غلې غلې ګرځیده ،یوشی یې د کمیس په لمنه کې پټ
کړ .له کوټې راووته او دنژدې کوڅې دکاندار ته ورغله. دکمیس له لمنې
نه یې هګۍ راوایسته په وړه ژبه یې دکاندار ته وویل:

ـ دسر درد ګولۍ غواړم .

دکاندار دوې دانې په کاغذ کې بند ګولۍ ورکړې .غورګه په منډه منډه
دابۍ کره ورغله .سایې بنده بنده کیده .په ډیرې خوشالۍ یې ابۍ ته
وویل:

ـ ابۍ ګلې دادې دسر درد ګولي مې درته راوړې دي .دبوسو په کوټه
کې مې دچرګې هګۍ پټه کړه تاته مې ګولۍ پرې وکړې اوس یې وخوره
سر به دې دستې ښه شي .دا اصیلې ګولۍ دي چې مورته مې څه ونه
وایې !

ابۍ غورګه په غیږ کې ونیوه ښکل یې کړه .

ـ ابۍ دې جارشي په دې وړو وړو خبرو ته مې څومره هوښیاره
لوریې.

ابې له تورې کتوې نه برغولی جګ کړ، دوې دانې هګۍ يې راواخيستې :

ـ غورګې لورې داواخله يوه هګۍ په هماغه ځای کې کيږده چې تا هګۍ ځينې‌را اخيستې وه او پربله هګۍ له دکاندار نه خوارۍ درته وکړه .زه به ستا ګولۍ وخورم چې سر مې ښه شي بيا به ډېر نکلونه درته وايم ښه ابې دې جار شي !دا خوله دې رانژدې کړه چې ښکل دې کړم.

غورګه يې ښکل کړه .غورګې هګۍ را واخيستې او دابې له جونګړې راووته.

*** *** ***

داڅو ورځې ابې ته سختې اندينې ورلويدلې وې .کوڅې ته هم نه راوته او له چاسره يې ډېرې خبرې هم نه کولې .دجونګړې دروازې يې په ځان پسې تړلې وه .هغه يوه پټ غم ځورولې .ژوند ورته د ديوانو پولادي پنجره ګرځيدلی و .کله کله خوبه يې په زړه کې وروګرځيدل چې دا پنجره هم ماته کړي او له دې پنجرې نه هم چيرته لرې وتښتي .

له جونګړې نه راووته ،چوپه چوپيا وه ،خلک په خوږو خوبونو ويده وو .پرې يې راواخيست ،دجونګړې په چت پورې يې وتاړه ،غاړې ته يې کړې جوړه کړه ،ناڅاپه يې په زړه کې څه وروګرځيدل ،کليمه يې وويله او کړې يې له غاړې نه لرې کړه اودس يې تازه کړ ، له تاخ نه يې دشين ګل قران شريف ور واخيست ښکل يې کړ. تولې شپې يې نفلونه وکړل .دنفلونو ثواب يې په شين ګل پسې وبانبه.سهار يې خپل زوړ صندوق پرانيست .دشين ګل نښې اوځينې نور کالي پتري يې په خپله زړه بوخڅه کې سمبالول چې ناڅاپه غورګه جونګړې ته ور ننوته .دغورګې سترګې په پرانستې صندوق کې پرلونګينو ځوندیو ولګيدې.

ـ ابې ګلې داځوندې دچا دي ؟

ـ غورګې لورې دامې تاته ايښې دي .کليمه دارې روپې مې هم

درته اینبې دي .دازما دناوې توب کالي پتري دي .

کلیمه داړې روپۍ او ځوندي يې غورګې ته ورکړل .دغورګې زړه بنکې وکړې داهرڅه يې کورته يوورل اوپرخپلو هغو نويو جامو يې تک وهل چې نوي نوي يې پلار ورته راوړې وې .شيبه وروسته يې له ځوندیو ،کلیمه دارو روپیو او لونګینو ځوندیو دکې جامې واغوستې .کلیمه داړې روپۍ اولونګین ځوندي يې پر تتر راځړیدل اوله وړو وړو جینکو سره مشغولیده .جینکو به چې دغورګې نبایسته جامو ،کلیمه دارو روپیو ،او لونګینو ځوندیو ته کتل له غورګې سره به يې رخه کیده .په زړونو کې به يې ویل :

ــ کاشکې زمور هم داسې نبایسته جامې وای.

نن ورځ پر غورګه باندې له ډیرې خوشحالۍ نه دسترګو په رپ کې تیره شوه خو دابۍ لپاردکال غوندې اوږده وه .مازدیګر مهال ابۍ ژر ژرخپل سمبال شوي کالي په بوخڅه کې ځای په ځای کړل .غواته يې په زاړه دیګ کې اوبه کیښودې .له چت نه په راځوړند پرې يې وس وکړ خو خلاص نه شو ،همداسې يې پریښود .دشین ګل قران شریف يې بشکل کړ .له جونګړې نه غلې راووته ،دکلي دهدیرې پر لاره روانه شوه .دکلي او هدیرې پرسر دلمر وړانګې غم انګیزې په نظر ورغلې .دشین ګل قبر ته ورغله او پر قبر يې سرولګاوه ،دعاوې يې وکړې ،پر قبر يې روپۍ وشیندلې .بنه ډیرې وژړل .کله يې چې زړه یو څه سپک شو نو دغرغرې دلمر دغم انګیزو وړانګو په غیږ کې وارخطا وارخطا له غرونو اخوا دیوه لرې کلي پر خوا روانه شوه .

نن شپه تول کلی په یوه غمجنه چوپتیا کې ډوب و .دابۍ سندرې نه اوریدل کیدې .ابۍ دخپلو تولو سندرو په مرۍ کې زندۍ اچولې وه .نن شپه دکلي ماشومانو ژړل .هغوی دمیندو په بانو نه غلې کیدل.

غورګه له ډیرې خوشحالۍ نه له جامو سره په کټ کې څملاسته .له

لونګينو ځوندۍيونه دغنچې د پيغلتوب بوی ورتلو .سهار په لمر څرک غورګه له خوبه راپاڅيده ،نکريزې يې په لاسونو پورې وچې شوې وې .لاسونه يې په کوچو غورګړل اوسره شغله يې وکړه .دابۍ جونګړې ته ورغله چې په نکريزو سره لاسونه ابۍ ته وښيي .جونګړې ته ورننوته ،دابۍ غوارمبارې وهلې .په چرګۍ کې اورنه بليده او ابۍ په جونګړه کې نه وه .غورګه وويريده او په منډه منډه خپل کورته راغله .خپلې مورته يې وويل چې ابۍ په کوته کې نه وه .غورګه او مور يې دواړه دابۍ جونګړې ته ورغلې .دابۍ غوا همداسې رمبارې وهلې .دابۍ دکټ پر سر همداسې زندۍ راغورنده وه .دغورګې مور غورګه کلکه په غيږ کې ونيوه ،ښکل يې کړه او په زوره زوره يې وژړل :

ـ ستا ابۍ لکه چې مړ د همېش لپاره پرېښوو .

غورګې په ماشومانه انداز خپلې مورته وويل:

ـ مورجانې ابۍ به دکوه قاف ديوانو وړې وي!

مور يې ترخه خندا وکړه:

ـ هو لورې ، ابۍ دکوه قاف ديوانو وړې ده .

غورګه اومورې دواړه خپل کورته لاړې .په ټول کورباندې يو ژور غم خپورو .ددوی خپل خپلوان له ټوپکو سره راغلې وو ،سپين سرې ښځې هم ورسره راغلې وې .دوه غټ غټ پسونه يې راوستلې وو او په مورږو پورې يې ترلې وو .دپسونو په ستر ګو هم غم غورېدلی و .هيڅا خبرې نه کولې .له درنې چوپتيا وروسته يوه سپين ږيرې وويل:

ـ نور ځند نه دی په کار .دهغوی کلی ډير لرې دی ،بسم الله کوئ .پر غورګې باندې ښايسته کالي واغوندئ چې له ټولو جينکونه ښايسته شي .سپين ږيرې غورګې ته مخ ورواړاوه :

ـ غورګې لورې مورږ اوتاسې ټول واده ته ځو .

غورګه ډيره خوشحاله شوه ،په زړه کې وروګرځيدل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ که ابې د کوه قاف دیوانو نه وای وړې هغه به هم راسره تللې وای .له تولو ښځو نه به یې ښکلې سندرې ویلې وای .دې به سندرې راته ویلای مابه ګډا ورته کړې وای.

دوی ټول روان شول. دکلي پر بامونو ناستو پیغلو اوزړو په حسرت حسرت ورکتل. دډیرو سترګې له اوښکونه ډکې وې .یوې زړې ښځې دغورګې مورته وویل چې ته نوره مه راځه. دغورګې موریوه سخته کړیکه وکړه. غورګه یې ټینګه په غیږ کې ونیوه ،پر سترګواو مخ یې ښکل کړه :

ـ ورځه پر خدای مې سپارلې یې ....ښځه چې خدای پیدا کړې ده دپردې کور ده. مړه دې وای خو.....

خبره یې په مرۍ کې غوټه شوه .غورګې هم چیغې وکړې :

ـ چې مور مې نه ځې زه هم واده ته نه ځم .دمور په لمن پورې یې منګولې کلکې ښخې کړې .یوچا دمورله لمنې راوشلوله .غورګې چیغې او سورې وهلې :

ـ پرې مې بردئ زه واده ته نه ځم.....پرې مې بردئ.

دټولو له سترګونه اوښکې بهیدې .غورګه یې له لاسونو ټینګه نیولې وه او په کشولو کشولو یې دهغه لرې کلي په لورې روانه کړې وه .له لونګینو ځوندیو نه یې دغنچې ډپیغلتوب بوی ختو. دهغو دوو پسونو هم تګ ته زړونه ،نه کیدل او په کشولو کشولو یې روان کړې وو .له غورګې نه دابې داخبره هیره وه چې ورته ویلې یې وو:

ـ دکوه قاف دیوان به دې داوسپنې په پنجره کې بنده کړي ،ته خو کوچنۍ یې داوسپنې پنجره به هم نه شې ماتولای.

۱۳۷۱/۸/۹ خیبر پلازه پیښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناهید کتاب خپرولو موسسې له خوا خپاره شوي اثار

د کتاب نوم	د لیکوال نوم
۱- ساړه بادونه :	د اسدالله غضنفر د لنډو کیسو مجموعه
۲- تبجنه سپورمی:	د پروین ملال د شعرونو مجموعه
۳- څلورمه لار:	د ایمل پسرلي د لنډو کیسو مجموعه
٤- زمرد کلي پانې:	د زرین انځور د لنډو کیسو مجموعه
٥- دلته لږ زمرد اور ، بل دی:	په لندن کې د میشتو پښتنو لیکوالو د کیسو ګډ جونګ
٦- ماته شپیلی :	د نازک خیال شاعر استاد محمد صدیق پسرلی غزلیزه مجموعه
۷- له نرګسه تر نرګسه:	د کاروان د لنډو کیسو مجموعه

PROPERTY OF ACKU 5384

(c) ketabton.com: The Digital Library

From Daffodils To Daffodils
A Collection of short Stories

By:

Pir Mohammad Karwan

Publisher:

Nahid Book Publishers
Series No: 7

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library